SOUTH-AFRICAN-PUBLIC-LIBRARY
29 MAR 1952

INDIAN OPINION

Founded by
·MAHATMA GANDHI·
·IN 1903·

No. 11—Vol. L. FRIDAY 21ST MARCH, 1952. Registered at the G.P.O. as a Newspaper. Price SIX PENCE

★ ★ ★

THE WILL OF THE CREATOR

"YOU bow down and pray: "Our father which art in heaven." Believe you then that your Father, who loves you and who has taught you the ways of truth through His prophets, would that you were wronged and oppressed? Believe you that God, who causes the rain to descend and makes the seed to bring forth crop, and the flowers to blossom, would that you were hungry and despised so that one among you may be satisfied? Believe you that nature has given you strength of body to humble it before weakness? You believe not these things, for did you so, then indeed you would be denying God's justice and unbelieving of the light of truth that shines on every one of us. Then why fear you God's will, which has sent you as free men to this world, and become slaves to those who rebel against His law? Why do you lift up your eyes to the All-Powerful and call him "Father" and then bend your knecks before weak man and call him "Master"? How come God's children to be slaves of men? Did not Jesus call you brothers and sisters? Did dot Jesus make you free men in spirit and truth? Yet you make yourselves slaves to shame and corruption. Did not Jesus pour the lights into your hearts? Yet you submerge it in darkness."

—Khalil Gibran.

ઇશ્વરી ઇચ્છા

"તમે નમીને પ્રાર્થના કરો છો કે "હે સ્વર્ગમાં વસનાર પિતા" ત્યારે તમે એમ માનો છો કે એ તમારા પિતા છે. અને તે તમને તેના બાળકની જેમ ચાહે છે અને તમને તેના વ્હાલા પુત્રો દ્વારા–સંતો દ્વારા સત્યના પાઠ ભણાવ્યાં છે અને છતાં તમે ગુલામીની દશામાં કેમ પડી રહ્યાં છો? જે ઇશ્વર તમારે માટે વરસાદ મોકલે છે, જે બીજમાંથી અનાજ અને ફળ પેદા કરે છે, અને જે સુંદર ફુલોને ખીલતા કરે છે, તો શું એ દયાળું ઇશ્વર તમારામાંના થોડા આનંદથી જીવન વિતાવે તેને શું તમને ભુખે મારશે? શું ઇશ્વરે તમને શકતી આપી છે તેનો એ ઉપયોગ કરવા કે તમે કાયર બની અન્યાયને નમો? જો એમજ હોય તો તમને ઇશ્વરી શક્તિમાં અને ઇશ્વરી ન્યાયમાં વિશ્વાસ નથી એજ સીદ્ધ થાય છે. સત્યનો પ્રકાશ જે આપણામાં ઇશ્વરે આપ્યો છે તે તમે જોઇ નથી શકતાં. ઇશ્વરે તમને સ્વતંત્ર માનવી તરીકે દુનીયામાં મોકલ્યાં છે. ઇશ્વરના સંતાન, તમે ઇશ્વરી કાનુનનો ભંગ કરનારને કેમ નમો છો અને ગુલામી સ્વીકારો છો? ઇશ્વર સામે આંખ ઉંચી કરી તમે "હે દયાળું પિતા" કહી નમો છો અને દુર્બળ માનવી સામે "હે માલીક" કહી નમો છો. ઇશ્વરના સંતાનો મનુષ્યના ગુલામ ન હોઇ શકે. શું ઇશુ ભગવાને આપણને ભાઇ અને બેન કહી નથી બોલાવ્યાં? શું મનુષ્ય માત્રને તેમને આઝાદ નહોતા ગણ્યા? છતાં તમે અનીતી અને અન્યાય ના ગુલામ બનો છો. ઇશ્વરે તમારા જીવનને ગકાશથી ભર્યું છે પણ તમે તેને અંધકારમાં હડસેલો છો."

—ખલીલ જીબ્રાન.

★ ★ ★

LATEST MATERIALS!

DOUBLE BORDER PAISLEY CREPE-DE-CHINE 45" 5/6 yd.

EMBOSS GEORGETTES all shades 45" 10/6 yd.

OPAL GEORGETTES 45" all shades 12/6 yd.

VELVET CHENILE GEORGETTES 45" 15/6 yd.

44" PRINTED GEORGETTE Spot & Floral Designs 45" 4/11 yd.

44" COLOURED GEORGETTES 4/11 yd.

MENS & BOYS

SHIRTS, PYJAMAS, SOCKS, TIES, HANDKERCHIEFS Etc. Specially reduced.

SAREES!

EMBROIDERED GEORGETTE SAREES. all shades £3/15/0 each.

WHITE COTTON SAREES 22/6 each.

GEORGETTE JARI WORK SAREES £5-10-0.

EMBROIDERED SUEDE SILK SAREES with borders 63 - each.

LADIES UNDIES

Huge range of SLIPS, NIGHTIES, PANTIES, BLOOMERS etc. Now unpacked.

Saree Borders, Jari Trimmings Always In Stock.

CHAMPALS

Ladies Leather Champals Size 3 to 7 11/9 pair.

BABY WEAR!

INFANTS KNITTED WOOL SHAWLS 17/6 to 30/- each.

INFANTS COT BLANKETS Pink & Blue 6/3 & 12/6 each.

INFANTS GEORGETTE DRESSES SMOCKED 18/11 each.

INFANTS BOOTIES, BONNETS, BIBS, PILCHERS, all one price 2/11 each.

HOUSE - HOLD

Bedsheets 15/6 to 25/- each.

Pillow Cases plain 3/6 each.

Pillow Cases Embroidered 4/11 each.

Towels from 2/11 to 15/6 each.

Table cloths & Satin Bedspreads at Reduced Prices.

CHAMPALS!

Ladies Latest Plastic Champals all shades sizes 3 to 7 16/6 pair.

Phone 33-6229. **JAYBEE SILK HOUSE** P. O. Box 5169.

39a MARKET STREET, JOHANNESBURG.

જોઇએ છે

હાડકાં

તમારાં સ્ટેશન કે સાઇડીંગે
પહોંચતા કરવા માટે
એક ટનના
પા. ૭ આપીશું

ખાલી બેગ રેલ ભાડું ભરી પાછી મોકલી આપીશું

વધુ વિગતો માટે લખો:

THE

BULLBRAND FERTILIZERS LTD.

SARNIA NATAL.

ELGIN

21 Jewel Lord Elgin and 17 Jewel Elgin De Luxe in Solid Gold and Gold Filled Cases.
Latest models 15 Jewel Elgins in Gold Filled Cases.

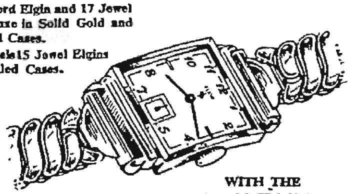

WITH THE NEW MIRACLE DURA-POWER MAINSPRING

ADVANCE 1950 MODELS

KATZ & LOURIE LTD.

Cor. Eloff & Market Sts., JOHANNESBURG.

HANNON'S DETECTIVE AGENCY (PTY.) LTD.

Managing Director: O. HANNON, seventeen years Royal Irish Constabulary and Criminal Investigation Department, S.A. Police.

Manager: MINDEN PLUMLEY., ex-Hendon Police College and Criminal Investigation Department, New Scotland Yard, London.

Criminal, Commercial and Matrimonial Investigations Carried Out In Strictest Confidence.

11/12 Pasteur Chambers, Jeppe Street; P.O. Box 5199 Johannesburg
'Phones:—Office: 22-7771. After hours: 24-4544.

Kasturba Gandhi Memorial Number

Copies of Kasturba Gandhi Memorial Number can be had at this office at 1s. 3d. including postage.

'Indian Opinion
Phoenix, Natal.

The

New India Assurance

Company Limited

for

FIRE, MARINE, LIFE, ACCIDENT

1919–1950

31 YEARS OF SUSTAINED PROGRESS

The confidence of the discerning Public in the NEW INDIA is amply evidenced by the following records attained in 1949:

	Rs.		Rs.
Fire Premium	1,70,32,179	Life Business in force exceeds	54,34,00,000
Marine Premium	56,04,844	Assets exceed	15,36,00,000
Miscellaneous Premium	35,84,968	Total claims paid over	17,95,00,000
Life Premium	2,88,79,302		

In the vanguard of Indian Insurance THE NEW INDIA offers matchless Security and Service in all fields of Insurance.

The

New India Assurance Company Limited

Cable & Telegraphic Address: "RUSTOMJEE" or "NIASURANCE"

RUSTOMJEE (PTY.) LTD

Directors: Sorabjee Rustomjee
Rustom Jalbhoy Rustomjee

Principal Controlling Officers in the Union of South Africa

Phone Nos: 25845, 29807 & 28513.—P.O. Box 1610.
74 Victoria Street, DURBAN, NATAL.

EXPERIENCED, RELIABLE AGENTS MAY APPLY

"NEW INDIA IN THE SERVICE OF THE NATION"

Telephone 2335. Telegrams 'BRADFORD'

P.O. Box 110

LUSAKA, NORTHERN RHODESIA

Bradford Clothing Factory

Direct Importers and Wholesale Merchants

Clothing Manufacturers

Proprietor R. D. PATEL

Branch:

CITY STORE

Cairo Road, Lusaka

Always in Stock:

Piece Goods, Hosiery, Cutlery
Enamelware, Stationery, Drapery,
Crockery, & Wool.

Telegrams "META" Brokenhill. Phone 298. P.O. Box 65.

MEHTA BROS.

(PROP. M. D. MEHTA)

Wholesale Merchants and Clothing Manufacturers

We specialise in Manufacturing OVERALL AND BOILER SUITS

Supplied To Trades Only

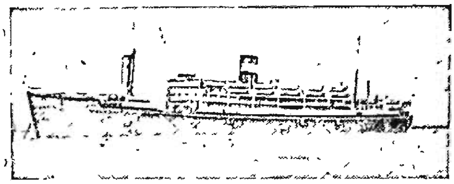

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Kampala arriving March 29. Sailing April 4 for Bombay

Passengers must conform with the Vaccination and Yellow Fever innoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Innoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class	single	without	food	£75—15—0
Second "	"	"	"	50—13—0
Inter-Class	"	"	"	34—3—0
Unberthed	(Deck)	without food		21—3—0

Muslim Special Food £11—10—0 Ordinary Food £5—0—0
Hindu Special Food £10—3—0 Ordinary Food £4—5—6

Bookings for 1st, 2nd, Inter-Class and Unberthed (Deck) can be effected by communication with us by telegram or letters.

Under no circumstances will unberthed passengers be permitted to keep on deck with them more than one bedding roll and one trunk for use during the voyage.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.
Tel. Add.: "KARAMAT."

YOUR GARDEN'S SUCCESS—Begins with Good Seed

Our Long Experience is your Guarantee

Try our Famous

IMPORTED & GOVT. CERTIFIED VEGETABLE & FLOWER SEEDS

Available in Bulk and Packets

A. B. NAIDOO & SONS

(Established 1917)

Stockists of:—

GRAIN, FERTILIZER, HOES, PLOUGH PARTS, HARDWARE & GROCERIES at Competitive Prices.

Phone 21213. Tel. Add.: "GREENFEAST."
145 Brook Street, DURBAN.

WE SELL ONLY ONE GRADE OF SEEDS—ABSOLUTELY THE BEST.

DHIRUBHAI P. NAIK

Insurance & General Agent

For Life, Fire, Burglary, Riot, Accident, Plate Glass, etc.

Representative: National Mutual Life Asso Of Australasia, Yorkshire Insurance Co. Ltd.

Consult Us For Your Income Tax, Personal Tax, Revenue Clearance Certificate And Immigration Matters.

Telephone: 33-9033. 29e Commissioner Street, JOHANNESBURG.

EVERY

FRIDAY from NAIROBI—

A Constellation leaves for KARACHI and BOMBAY with immediate connections for all parts of

INDIA and PAKISTAN.

This is the fastest, most direct and most comfortable route, IMMEDIATE BOOKINGS AVAILABLE.

"CARGO ACCEPTED"

Incorporated in India
Members of I A T A

AIR-INDIA International LTD.

P.O. Box 3006, NAIROBI. Cables "AIRINDIA."

For details apply to I.A.T.A. Agents and Airlines.

RUBBER STAMPS

(8 HOURS SERVICE

PRINTING

(DONE AT SHORTEST NOTICE)

Standard Printing Press

GENERAL PRINTERS and RUBBER STAMP MAKERS.

73 BEATRICE STREET.
DURBAN

ESTABLISHED 1927.

PHONE 61006.
P.O. BOX 2782.

TELEGRAPHIC ADDRESS: "QUICKPRINT"

48. 11

Pilgrims! JOURNEY TO **MECCA**

by comfortable 2 or 4-engined aircraft

- Save up to 40% on scheduled air fares.
- Reduced rates for large parties or whole plane charters.
- Payment accepted on the lay bye system —Save while you wait.
- Re-entry visas arranged before you leave.

Full details from

AIR EXCURSIONS AND CHARTERS

314/5 Service House, Anderson Street, (near Harrison Street) Johannesburg
Phone 22-2342

INDIAN OPINION

Founded by
·MAHATMA GANDHI·
·IN 1903·

No. 11—Vol.-L. FRIDAY, 21ST MARCH, 1952 Registered at the G.P.O. as a Newspaper. Price: SIX PENCE

Indian Opinion

FRIDAY, 21ST MARCH 1952

Whither, South Africa

DR. MALAN'S speech at Graafwater must really be taken as a call to the Europeans of South Africa to be up in arms against the non-Europeans, for the simple reason that the latter asked for the repeal of Apartheid laws, which were passed without consulting them and in the teeth of not only their opposition but the opposition of all thinking Europeans—thus virtually flouting public opinion and the feelings of all those directly concerned. It requires almost superhuman effort to keep one's equilibrium in such circumstances. If anyone has justification to lose their heads it is the non-Europeans who have been subjected to outrageous treatment. What amazes us is that a man of religion, such as Dr. Malan is, should be responsible for such provocative utterances such as he has made at Graafwater. One would have expected something better from him.

Not one of the causes Dr. Malan has given which have led his Government to introduce the Apartheid laws hold good. Dr. Malan seems to see Communism in everything that is not to his liking or does not fall in with the policy he wishes to pursue. It is true that Communists are taking advantage of the unrest and frustration caused by the Government's policy to achieve their own ends. But that does not necessarily mean that all or most of the non-Europeans are Communists. Their position is that of a dying man holding on to any straw he can get hold of.

The purity of the European race, of which Dr. Malan shows so much concern, seems to have been well preserved without the Mixed Marriages and Immorality Acts. Beyond hurting the feelings of the people and interfering with individual liberty nothing has been gained by these Acts. We should have thought Dr. Malan would have been more concerned about achieving and maintaining the purity of the conscience of the European race rather than the body.

Dr. Malan said the Coloured voters did not have the sense of responsibility that a voter should have. This is a baseless charge. The late Dr. Abdurrahman held an outstanding position in the Councils of the State as a representative of the Coloured people. Our sense of modesty prevents us from pointing out some of the scenes we often see of Europeans who are qualified to be our country's legislators of which decent Europeans would feel ashamed. Dr. Malan has deliberately offended the Coloured people by saying what he has said about them.

The present Government by its policy to deal with the non-Europeans has dissipated all doubts, if there were any doubts, that the Afrikaners mean to crush the non-European body, mind and soul.

The position is extremely serious. If Dr. Malan views it so from the point of the Europeans the non-Europeans are as much, if not more, concerned from their point of view. Unless better counsels prevail upon the present Government and it adopts a saner attitude there is bound to be a clash which no power will be able to avert and all that Dr. Malan seeks to preserve will be wiped out.

It does not please us to make this prediction. It pains us. May God save South Africa from such a catastrophe will ever be our prayer.

Union Governments' Generosity

THE Indian community, we have no doubt, will be deeply grateful to the Union Government for the magnificent grant it has made to the Sultan Technical College. It has well responded to the unique gift made by Mr. M. L. Sultan for the education of Indians irrespective of class or creed, and to the gesture of self-help on the part of the Indian community. If the same generous spirit were shown to all who have no voice in the Government, in regard to housing and other amenities to which they are entitled, and if the people concerned were not constantly subjected to pin-pricks such as the Apartheid laws there would have been no Indian problem or non-European problem and all people would have been living in peace and happiness.

It is to be sincerly hoped that this grant is made on its own merits and is not a palliative to the Indians to forget the many ills they are suffering. No amount of gold and silver can compensate for the loss of their national self-respect caused by the Apartheid laws.

NOTES

Dr. Malan States His Non-European Policy

THE Prime Minister, Dr. D. F. Malan, addressing a meeting et Graafwater, recently is reported to have said, South Africa had not entered the last war on its merits but in the interests of England but, if war came between Communism and anti-Communism, South Africa would be wholeheartedly on the side of the anti-Communist Powers. "This country, above all others, will be in danger if Communism wins," said the Prime Minister. "Before the Communists fought with arms, they fought by gaining influence among sections of the community such as the non-Europeens, who were a majority in South Africa, and, by pointing out that they did not have equal rights, persuaded them that they were oppressed. That has created a situation in our country which is already dangerous and which can become much more dangerous in a forseeable time." Dr. Malan said the Skiet Commandos had been formed to revive the interest of the platteland in the defence of the country and to

guard the internal security of the country. The importance of this was seen in the demand on the Natives that all apartheid legislation should be repealed and their ultimatum, supported by the Indians, that, unless those laws were repealed, they would defy the law. In this way, Communism was threatening the whole European population. "That is why our first concern must be the assurance of our security within our own country," said the Prime Minister. Referring to the last election, Dr. Malan said that the Nationalist Party had asked the country for a mandate, particularly on the Coloured question, because, if that was not solved, South Africa and the European race would be over whelmed. His party had, there fore, come forward with the policy of apartheid to counter the non-Europeans demand for increased political rights and to protect the position of the Europeans and their descendants. With the aim of maintaining the purity of the European race, the Government had established seprate residential areas through the Group Areas Act and had prevented the mixture of blood through the Mixed Marriages and Immorality Acts. If this had been allowed to continue, it would gradually have led to the bastardisation of the European race. The Separate Representation of Voters Act was necessary, because it had become increasingly easy for Coloured people to qualify for the vote, largely with the aid of Government money spent on their education and housing. Coloured voters held the balance in many constituencies and many did not have the sense of responsibility that a voter should have. They had been made afraid of the Afrikaner people by untrue stories that the Afrikaners oppressed them.

Union Government's Grant To The M. L. Sultan Technical College

The college receives a subsidy from the Government based on a certain percentage scale on the funds collected by the College. The College has to find one half of the estimated cost for the scheme, and the Government will grant the other half. The College scheme is estimated to cost £75,000. At present the College donation is £20,500. For the years 1952-1953 and 1953-1954 the subsidy agreed to be paid by the Union Government is 10,000 per year. Since the Nationalist Government came into power the subsidy has increased steadily. The Government has allocated the sum of £37,500 for buildings. They set aside £5,000 for the building, to be used up before 31st March 1951, and as the College site was not available the money has not been put into use. The Government against set aside £3,000 to be used up before 31st March 1952, this too has not been used, because the College has not been able to procure the site. The Government has now set aside £23,000 for buildings, for the year ending 31st March 1953.

Manilal Gandhi's Condition

As we go to press, it is the 14th day of Mr Gandhi's 21 day fast. For all the friends and well-wishers who are anxiously watching this self-imposed ordeal, we would like to state that Mr. Gandhi, though weak, seems remarkably fit on his 14th day. He grows steadily weaker every day, but he has been persuaded to preserve his strength, by resting as much as possible. He is still able to walk to the prayers every evening and also to sit for a while and talk to friends who attend the prayers everyday

Messages

Following are some of the messages received by Manilal Gandhi :—

Canon Palmer—God have you in his care and keeping

H. S. L. Polak — Warmest sympathies, best wishes for happy result, God bless.

Sir Mahraj Singh — Your fast has been taken in a very good and great cause and its progress will be watched with sympathy throughout the length and breath of India . . . .

Senator Edgar Brookes — I am remembering you during this testing time.

Rev W. Warmington — I I firmly believe that not only is the non European policy of our Government unjust, but that if continued will ultimately bring about that which it is designed to prevent—the unsaddling of the White man by the Black Horse! My Prayer for you is that according to your day, so may your strength be.

Vera Brittain — It is with deep admiration and great concern that I have heard of your fast for 21 days. May God strengthen you through this ordeal as He so often strengthened your father, and grant that your sacrifice may bring the power of non-violence to operate with new strength upon the minds of those who oppress Africans and Indians their fellow-citizens, contrary to the will of the Creator in whose eyes the souls of all men are equally sacred.

Kishorlal Mashruwala—Resistance of oppression without hatred is always needed. God give you strength, purity and light.

Pandit Rishiram—Self-purification. I think is the most important thing in life, there cannot be two opinions that you have selected the will known method. The path of self purification is not on ordinary matter and blessed are those who have the call to pursue this path. God is with us and we need not, unnecessarily enter ain fear and anxiety. The Blessed Lord has said in the Gita—"Never doth any one who worketh righteousness, O beloved, tread the path of woe."

L. W. Ritch—We should continue to advocate our ordeals and Truth as we believe we see it, even though we may not, as yet have qualified to completely live the Faith we cling to and profess. I believe this to be the true Gita doctrine: "Bring ME thy failure"

Native Woman Gets B.Comm.

A 24-year old Zulu woman, Bernice Shongel Mbambo, who will be admitted to the B Comm, degree of the University of Witwatersrand at the next graduation ceremony, is believed to be the first non European woman to achieve that distinction in South Africa —S.A.P.A.

APPEAL TO AFRICAN NATIONAL CONGRESS BY MANILAL GANDHI

In a press statement on Friday, 14th March, the 9th day of his 21 day fast Mr. Manilal Gandhi states :—

I WISH to humbly appeal to the African National Congress, if my appeal is worth anything, that they should abandon their decision to hold mass meetings and demonstrations on April 6. Europeans throughout South Africa will celebrate Van Riebeeck Day which they are fully entitled to do just as the Africans are justified in abstaining particularly in view of the increasingly reactionary policy pursued by the present Government. But there is every possibility of there being clashes between the extreme sections of both the communities which might bring about disastrous results, which will not help but will cause irreparable damage to their cause. For the Africans as well as the non Europeans, the only way to achieve their goal is not to abuse the Government but to carry on a vigorous campaign for internal reform to raise their moral and spiritual standard. Without that they will never be able to fight non violently.

What I would urge upon the Africans to do is to give the European public complete freedom from the slightest fear of their lives and properties being in danger.

Today we are prepared to kill if we can but are not prepared to die. For followers of the principles of non violence, killing under any circumstances is taboo, even if it were possible to kill. One must be prepared to die only and when one is prepared to die he will no longer hug his material possessions He will be prepared to sacrifice all including his beloved ones for a cause they hold sacred. I dont think I am wrong in saying that very few if any of us have reached that stage.

I have said that my fast is for wise guidance to us all. I wish to state that my fast is also a prayer in its intense form, for wise guidance to Dr. Malan and his Government to change their extreme policy in regard to the non-Europeans. Dr. Malan's recent utterances declaring his readiness to go to war to destroy Communism, I humbly suggest, are not in keeping with the principles of Christianity. The only way to destroy Communism is not to kill communists but to radically alter the state of affairs which have given birth to communism. The non Europeans do not seek to usurp power from the Europeans What they seek is to be treated with justice and equality and to be given full opportunities to live as self-respecting human beings.

I wish to thank all those who are taking kindly interest in me by sending me messages of goodwill and blessings. They are a source of great solace to me

---

Golden Sanctuary

There are difficulties in your path.—Be thankful for them.—They will test your capabilities of resistance;you will be impelled to persevere from the very energy of the opposition.—But what of him that fails?—What does he gain?—Strength for life.—The real merit is not in the success but in the endeavour:and win or lose, he will be honoured and crowned.

—W N PUNSHON

THE CREATION OF HISTORICAL MYTH

By C. W. M. GELL

IN his admirable pamphlet on the Group Areas Act (which is being translated into Gujerati) Mr. Kenneth Kirkwood quotes the following paragraph from The Joint Report of the Land Tenure Laws Amendment Committee and the Land Tenure Act Amendment Committee, upon which the present Government relied for evidence to support their apratheid legislation:

"A perusal of the evidence summarised in Chapters 1 to 3 hereof, shows that the Indian came to South Africa as an indentured labourer against the wishes of the European inhabitants of Natal. They did not want the Indian and they feared the curses which they believed would come upon the country with the advent of the Indian."

With Mr. Kirkood we may deplore the use in an official report of the extravagant and emotionally suggestive language of the second sentence quoted; but our concern in this article is with the accuracy of the first sentence.

In the first place we are placed at a disadvantage because Chapters 1 to 3 of the Report were not published and we cannot, therefore, examine the evidence upon which the authors of this Report came to a conclusion exactly contrary to that of Volume VIII of The "Cambridge History of the British Empire." But the recent publication of Bishop Ferguson-Davie's pamphlet "The Early History of the Indians in Natal, which is based upon much the same documentary evidence as the Joint Committee professes to have studied, largely repairs the Commission. The Bishop's conclusions wholly support the Cambiridge History and altogether refute the Joint Committee. It may be argued that this is yet another instance of honest disagreement between minds dispassionately studying the same evidence; and this contention might be sustained if we were able to see—as we can in the Bishop's pamphlet—exactly what sources the Committee consulted and how it handled the evidence. But no reputable historian or impartial layman will feel disposed to accept an unsupported conclusion which runs so contary to the known facts.

In my copy of Bishop Ferguson Davie's pamplet, which covers the year 1850 87, I have marked twenty passages in which contemporary opinion for or against the introduction of Indian indentured ("coolie") labour is quoted. In only four of these passages is opposition to or reservation about the proposal expressed. Two of these four relate to the evidence before and conclusions of the Wragg Commission of 1885-88 and only two—the voices of the Rev. W. Holden and Dr. Charles Johnston—to the period before the initial decision was made in 1860.

No doubt there were other individual dissentients whose opinions have not come down to us. If the Joint Report had said that the Indians came against the wishes of some of the European inhabitants," the statement would have been true but not very significant. Because it is quite clear that, since reliable and regular African labour was not available to work the plantations of the Natal coast, the consensus of opinion of the overwhelming majority of the Natal European population was in favour of the introduction of indentured labour, which only India could be found able to supply in sufficient numbers and on acceptable terms. The preponderance of those in favour is shown by the passing of the second reading of Law 14 of 1159 (permitting the importation of coolies under specified conditions) through the Natal parliament without a division—and that the demand of Indian labour was not confined to the planters is proved by the very high proportion among the early applications for Indians for domestic and other general occupations up country.

Now I think it is also clear from Bishop Ferguson Davie's pamphlet that Natal did not get Indians on terms which the Europeans altogether approved. But in fact, if they wanted Indian labour, they had no choice in the manner of terms, for those were imposed by the Government of India as the condition on which alone it was prepared to sanction indentured emigration. The evidence for this is the correspondence between the Governments of Natal and India which preceded the opening of coolie immigration, the text of Law 14 of 1859 and the further assurance for the proper performance of the terms which the Natal Government had to give the government of India before the latter permitted the resumption of emigration in 1874. There were some in those days in Natal—and more particularly at the time of the Wragg Commission ten years later—who believed, as others like to believe to-day that Natal got its Indians on the understanding that they must re enter indenture on the expiry of their contracts or immediately return to India. Many Europeans then, as to-day, feared Indian economic competition, though a few saw that it might be in the interests of the community as a whole. But the Government of India confronted Natal either with the cessation of Indian immigration or with allowing the Indian to choose at the end of his five years' indenture to remain in South Africa as a free passage. Throughout this early period the benefits occuring from Indian labour were so obvious and immense that Indian immigration was welcomed almost unanimously despite its (from a European racial point of view) attendant disadvantages. Between the economic recession of the mid '80's, out of which the Wragg Commission arose, and 1911, when the Government of India (not the governments of Natal or the Union which strenuously opposed the decision) finally stopped indentured emigration to this country, there was a period of gradually increasing friction. A poll tax of £25 (reduced to £3 by the intervention of the Government of India) was imposed on unindentured Indians in 1893 to induce them to return to India. In 1896 Indians lost the parliamentary franchise in Natal and that colony prohibited free Indian immigration in 1897. The Transvaal in 1885 passed the first of a series of discriminatory measures against Indians, the Free State expelled all Asiatics in 1891 and the Cape restricted Indian immigration in 1906. But despite all this evidence of growing European concern with the economic activities of free or freed Indians, the importation of coolies steadily continued. In 1880 there were 21,000 Indians in Natal; in 1891, 41,000; in 1904, 101,000; and in 1911, 133,000. From 1860-1911 142,000 Indian indentured labourers were imported in o Natal under laws passed by the government of that colony. Indentured immigration accounts for 81 per cent of the total immigration into the Union.

In view of these facts which verdict can we choose, that of the Joint Committee or Hofmeyr's? He wrote: "If our history proves anything, it is this—that however we may regard our Asiatic problem, the fact that it came into existence is due to the European and to the European alone... The self interest of the European brought the Indian to South." And this verdict is no whit in validated by the fact that Indians were willing to emigrate under contract from poverty-stricken parts of India in the hope (later fulfilled) of improving their economic condition. Neither they nor their Government sought to force their entry here. On the contrary, the Europeans of Natal besought them to come

Wherever it has been practised, racialism has necessitated the deliberate creation of historical myth. Three recent instances spring to mind. There was the thesis, promulgated *after* the death of General Smuts in preparation for the Coloured Franchise Bill, that the Cape delegates to the National Convention wished to abolish the Coloured and Native vote but were overruled by the British Government. Then there was this *canard* about how the Indians first came to this country, in an attempt to justify the residential and economic discrimination of the Group Areas Act. Now Dr. Malan discovers that the British Government originally gave the vote to the Cape Coloureds and Natives to prevent the Cape Afrikaners establishing a republic. Are we shortly to expect a measure to abolish the Native Representatives?

Meantime, while the voice of reason can still be heard, let us recall our politicians and electorate from passion and prejudice to an honest and impartial study of the facts of history, to the cultivation of intellectual integrity and to the promotion and practice of ethical principles. All history, past and present, is there to show that the deliberate distortion of historical facts and perversion of historical judgement is the prelude to the perpetration of economic, social and moral injustice and to the institution of a totalitarian state.

QUIET MOMENT

Deliver me from my own shadows,
my Lord, from the wrecks and
confusion of my days,
For the night is dark and Thy
pilgrim is blinded;
Hold Thou my hand.
Deliver me from despair.
Touch with Thy flame the light-
less lamp of my sorrow.
Waken my tired strength from
its sleep.
Do not let me linger behind
counting my losses.
For the night is dark and Thy
pilgrim is blinded;
Hold Thou my hand.—TAGORE

A SCHOOL WHERE THE PUPILS ASK THE QUESTIONS

Written For UNESCO By PIERRE AUBERY

RECENTLY, as I walked into the secondary school I had attended in my youth, I had the impression that nothing about it had changed since the day I left many years ago There was the familiar dry-as dust smell which inspired generation after generation of schoolchildren to refer to the school as "the box." There were the long, echoing corridors and the classrooms into which light filtered dimly through the trees in the quadrangle, today both bearing the scars of war. Plaster was flaking off everywhere, and the staircase creaked underfoot as I approached the wing of the immense building that had been destroyed by bombs.

Then, suddenly, I reached a floor of the school which seemed much more friendly than I had remembered it from the past. The vivid red and green of geraniums showed in each window. In the corridors framed drawings and engravings recalled leaning events in local history, and the contrast became even more striking when I opened the door of what had once been my classroom.

In the old days we studied in an atmosphere of silence and immobility under the supervision of a master who never relaxed his severity. Now, I found about fifteen children there, aged between 11 and 13, seated in twos and threes at small tables. They were working at teams, some debating what finishing touches to give to a drawing, others discussing a report they were drawing up on a visit they had made to a factory.

The children moved freely about the classroom whose walls were decorated with drawings and models showing different stages in the evolution of dress during the Middle Ages, a subject which had recenty been chosen for study as a topic of interest. This is the basis of the "new" education I saw in operation in my old school.

A topic of interest is chosen and combined with studies of local physical and social environments, in which many approaches to the subject can be made. This enables the children in these "new" classes to become familiar with a wide range of topical and local questions, knowledge of which will later help to speed up their social adjustment.

This "activity" method of education is by no means new, having already been applied in a number of countries. In France, too, prior to its present development in secondary schools, it had been used, perhaps in some cases subconsciously, by elementary school teachers. In its application to secondary education, however, it has had to prove its worth alongside the traditional system with its lecture recitation approach to culture.

Subjects for study which have stimulated the curiosity of the young pupils of my former school are different types of houses as they have varied from era to era and from region to region; reconstruction and town planning in their own district; the development of their port from its origin to the present day. To deal with such subjects, the youngsters have been shown how to use the best techniques of personal research.

This is how the children set about it. First, they hunt for documentary material in libraries. They take notes and make sketches. Then they interview any available experts on the subject. After this, under the leadership of the teachers, they do "on the spot" research, observing and asking still more questions. Finally, they combine their efforts in drawing up a report. The presentation and accuracy of these are usually first-rate.

It is a practical method which can awaken an interest in study even among apathetic or shy children who have been discouraged by routine instruction. The head teacher mentioned to me the case of a boy who was lazy and taciturn — the sort of child who, in the ordinary way, would have been treated as the "dull" boy of the class.

This child who did not want to read or study had, however, a taste for drawing and, through drawing, it was possible gradually to work up his interest in other subjects, even those which had been the most difficult for him.

Nearly all the children have made astonishing progress by this method; and, what is still more important, their curiosity has been awakened and stimulated at the same time as they have learned to analyze, to understand, and to organize their knowledge. For the curiosities of the child play a large part in the formation of the adult thirst for knowledge.

"I always wanted to find a school where the pupils, not the teachers, ask the questions, and where the teachers, not the pupils, answer the questions" said the American journalist Lincoln Steffens about 20 years ago.

In these new classes the pupil does not feel that he is just one of many. The teacher takes an interest in his problems, and helps to solve them. He keeps in touch with parents, which makes for a still more personal approach to the children.

He does not impose an unyielding discipline, but tries to give his class a team spirit and a taste for orderliness. A good class is a team of real comrades, happily discovering culture and life.

Mastering a way of working, a manner of thinking, which will later facilitate the rapid assimilation of technology and culture is, of course, one of the aims of all secondary education. To achieve it in full calls for a certain maturity of mind, an intellectual curiosity which is not always to be found among 12-year old school children.

For them, it is a weighty and rather formidable honour to be introduced, so soon after leaving the nursery, to the company of the outstanding intellects of all times, and to be initiated into problems which have confronted humanity for thousands of years.

Despite the wide resources of these practical methods, traditional ways of instruction are not cast aside. Although the children do most of their work in class, they are not completely excused from homework and formal lessons. They must do mathematics, essays, history, like other children.

In addition, however, their teachers encourage them, outside of class hours, to do personal research, to seek for documentation which will enable them to assimilate methods of order, analysis and synthesis, without which no profitable brainwork is possible.

Social life also enters to a large extent into the work of these new classes.

Sympathy and understanding between different generations is not taught to children through lectures in moral ethics which generally fall on the ears of a completely indifferent audience.

The children in each class "adopt" an aged and needy person, or a distressed family, which they visit and help. I saw on the teacher's desk an enormous bundle of books for one of these old people that had been "adopted."

There is only enough money available to run these classes in the early stages of secondary education, in France. Only a small percentage of children, therefore, can have this practical instruction between the ages of 13 and 16, and afterwards they join in classes with children who have only known conventional teaching. In these advanced classes, young people who have had the benefits of the "new education" have gained at least equal rank with classmates whose studies have been of a more traditional nature.

From the results so far obtained, French educators are generally satisfied with the activity method both from the broad educational viewpoint and from the more limited one of examinations, so much so, that it is eventually hoped to extend the system throughout French Secondary Education. But this will only be possible when financial resources make available the larger staffs and the increased number of classrooms which such a development demands. (UNESCO.)

Cuticura

TALCUM POWDER

After the evening bath, a refreshing all-over dusting with fragrant Cuticura Talcum Powder will ensure sound sleep for a happy and contented baby, free from all chafing and irritation.

ABSORBENT AND COOLING

550

REWARD

A reward of £50 (Fifty pounds) is offered for information leading to the recovery of goods stolen from "A Supply Store," 133 Sparks Road, Overport, Durban, during the evening of the 9th/10th February 1952. Information supplied will be treated in strict confidence. Reply to: **Mr.D. SMELLIE, Assessor, 37 Yorkshire House, Field Street, Durban.**

પચાસ પાઉન્ડનું ઇનામ

ઓવરપોર્ટ (ડરબન)માં ૧૩૩ સ્પાર્કસ રોડ ઉપર આવેલી "એ સપલાઇ સ્ટોર" નામની દુકાનમાંથી તા. ૯ અને ૧૦ ફેબ્રુઆરી ૧૯૫૨ની સાંજ વચ્ચે ચોરાયેલો માલ પાછો મેળવી શકાય તેવી બાતમી જે કોઇ પુરી પાડશે, તેને પચાસ પાઉન્ડનું ઇનામ આપવામાં આવશે. ખબર દેનારનું નામ તદ્દન ખાનગી રાખવામાં આવશે. નીચલા સરનામે જવાબ લખો. મી. ડી. સ્મેલી, એસેસર, ૩૭ યોર્કશાયર હાઉસ, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

NATURE CURE GUIDANCE

By Robert Lawrence McKibbin
Corporate Member Of The Institute Of Natural Therapeutics And Hypnosis (S.A.)
Hon. Secretary-Treasurer: Homoeopathic Society of South Africa.

[The following is of a series of articles on Nature Cure, written by Mr. Robert Lawrence McKibbin, 40 (a), Commissioner Street, Johannesburg. Mr. McKibbin will be pleased to answer through these columns any questions the reader may wish to ask.—Ed. I.O.]

EPILEPSY

ACCORDING to the latest official information from the United States, medical opinion there considers that the dangers of epilepsy being transmitted to offspring have been much exaggerated. It is considered that, while the tendency to epilepsy can certainly be inherited, that tendency can be offset by many other factors such as sound vital organs, good intelligence and satisfactory development of the personality especially in regard to relationships with other people and the community in general. This is a big departure from the usual orthodox attitude previously maintained, but it accords more with the Nature Cure view.

Naturopaths who use Homoeopathy are convinced that, if their methods were given a fair trial, at least 50 per cent of the inmates epileptic home could be cured with'n 6 months or so—many in less time. Of course, they do not maintain that every case can be cured. Where the brain has definitely been injured, or there is some gross lesion of the spine that cannot be re-adjusted, naturally no cure can be hoped for. Yet even in these cases, the Nature Cure specialist is certain that his methods will afford greater relief than can possibly be obtained by the usual treatments by orthodox medicine with its powerful drugs and sedatives, to make no mention of such horrors as electrical shock treatment. In this connection it is illuminating to read a fairly recent scientific pronouncement on certain phases of electrical shock treatment. It was casually announced that in 23 per cent of cases, the patient has such violent convulsions when undergoing shock treatment that bones are broken But, it was pointed out with magnificent indifference, this must not be considered as bad as it sounds, since most of the breakages occur in certain vertebrae, bones of the spine. To the orthodox mind such occurrences are insignificant and meaningless trifles. But I would like to know how an osteopath or chiropactor would view such happenings. They know the significance of spinal injury and its relationship to general health.

Epilepsy is a most unpleasant malady that is exceedingly resistant to orthodox treatment and requires very strict Nature Cure methods for satisfactory results. Actually, of course, it is a disorder of the nervous system. There are two main forms: the one, called *Grand Mal* being characterised by convulsions; and the other, *Petit Mal* being without convulsions and sometimes even without falling fits.

In *Grand Mal* there are most horrible fits with loss of consciousness, often ghastly noises, loss of control of the bowels and bladder, foaming at the mouth, vomiting, and afterwards considerable depression and weakness both physical and mental. There is usually a peculiar preliminary sensation, called an "aura," before an attack. This sensation varies greatly in different people and it is often of the utmost value in aiding the healer to decide on the most appropriate homoeopathic remedy to give for the particular case. Frequently the "aura" consists of a peculiar dreamy state There may be dots and flashes of light before the eyes. Sometimes there is a sensation as of a mouse running up the leg, or a bird clutching with its claw on the knees Or there may be a choking sensation arising from the pit of the stomach and reaching the throat. Very complicated and remarkable sensations are occasionally the mark of the "aura." Whatever they may be, the patient learns to associate them with an attack of which they are the preliminary symptoms or warning.

In the case of *Petit Mal*, there are no convulsions and the attack is very brief, so brief indeed that the patient often does not even fall. There is a momentary loss of consciousness, the person turns pale or makes funny faces, the pupils become enlarged and the face sets into a stare. Whatever is being done at the moment is stopped suddenly. The sufferer may be in the middle of speaking but will suddenly cease. Any work being done stops at once. Articles in the hands are dropped. Sometimes the patient passes water involuntarily.

The whole attack may last only a few seconds and a person may be a sufferer for a lifetime without anybody else becoming aware of it. The patient himself is often unaware of anything having happened beyond his having experienced "another funny feeling."

The harmful effects of epileptic attacks can be very great indeed. The mind is often enfeebled and the personality altered. A stage is reached where a condition known as "automatism" may supervene; then the patient does all kinds of things in an automatic state without being the less aware of it. Some of the most terrible murders have been committed when the person responsible was in this condition. And all sorts of other criminal acts may be performed. Sex crimes, for instance, are often related to epilepsy. These are undoubtedly due to the fact that sex often has a lot to do with epilepsy. Of course, it would be wrong to say that epilepsy is always due to sex. Rather, it is the other way about. Sex is closely related to the nervous system, and epilepsy is a form of derangement of the nervous system. Any sexual excitement can, therefore, have a profound effect on the nervous system of an epileptic. But, apart from these much-to-be feared consequences of epileptic fits, there are any amount of dangerous situations that can arise. A person having a fit in bed, especially during sleep, can quite easily turn over and be smothered by the face being buried in the pillows. Many a sufferer has fallen into a fire and been badly burned. And there can be no doubt that numbers of mysterious motor car accidents originated from the drivers having an attack, however slight, while at the wheel. As a matter of fact, epileptic fits can give rise to such dangerous accidents that patients often experience extreme difficulty in obtaining and keeping employment. For this reason, there are institutions which look after them and give them comparatively safe jobs such as gardening. Unfortunately, so far as I am aware, none of these places get down to radical Nature Cure methods of treatment. Too often, it is to be feared, the poor sufferers are doped and drugged with substances to deaden their nerves, reduce the sex urge, and keep them quiet. Unfortunately this kind of treatment also serves to increase the constipation from which most epileptics are chronic sufferers, and they only add to the mass of poisons with which the poor patient's system is packed. It is this condition of being saturated with poisons that is the chief cause of the gross irritation of the nervous system that manifests in epileptic fits.

The first thing the Nature Cure practitioner aims at is to clean the bowels and to keep them clean and open. *As soon as anybody with a tendency towards epilepsy becomes constipated, he is heading straight for trouble.* So the greatest care must be taken to avoid this condition.

Another thing is to cut out all meat—positively and completely. Flesh-eating has some very close connection with epilepsy and it is almost impossible to effect and maintain a cure if the patient eats meat. Actually, of course, this is closely bound up with the tendency towards constipation, for meat turns into rank poison in a sluggish bowel.

A third essential is that the patient must not under any circumstances have any alcoholic beverages of any kind.

And fourthly, the sex life must be regulated and brought under control. It would be very wrong to say that all cases of epilepsy are due to sexual troubles. But there is no question about it that in many cases of epilepsy, attacks can be traced directly to such bad practices as masturbation or over-excitement sexually. This is so well known that allopaths usually dope epileptics with bromides "to keep their natures down," and one of the greatest homoeopathic remedies for epilepsy is *B fo*, a substance that counteracts all kinds of low sexual tendencies.

Instead of doping, drugging and further poisoning the poor victim of epileptic fits, the wise Nature Cure practitioner uses every rational means to cleanse the blood, the bowels and the whole body, including the mind. A wholesome and nutritious natural diet consisting of plentiful fresh raw foods such as vegetables, salads and fruits, with wholemeal bread, is absolutely essential. All stimulating substances, condiments, meat, sweets, excessive starches and other things so often to be found on people's tables, are positively forbidden.

Why is it that those who claim to know better are so often blind to things that are obvious? Vomiting and involuntary motions of the bowel, are very frequent concomitants of epileptic attacks. Surely it should be evident to the most stupid that there is something wrong with the food, that the digestive system is grievously

upset, and that this has a great deal to do with the attack? But no—I suppose we shall always have "blind leaders of the blind."

By means of hydrotherapy (the water cure with sitz baths, wet packs and so on), rectal dilation, massage, manipulation, dietetics, exercises, psychological treatment, sun and air baths, and appropriate homoeopathic remedies, the body of a epileptic can be cleansed, purified and strengthened, to the stage where his dreadful trouble is a thing of the past. Life then becomes something new, better and more worthwhile for him. But the price of his continued good health is strict and rigid adherence to the Nature Cure way of living. If the back slides, he will find himself in serious trouble. But if he bravely and wisely persists on the right course, he will experience an enjoyment of living that will be more than worthwhile the trouble taken, even though this happy stage may not be reached without many months of faithful and strenuous endeavour on the part of both patient and practitioner.

Let there be no misunderstanding. Epilepsy can sometimes be cured very easily by Nature Cure methods, but often it can be exceedingly difficult to get satisfactory results. So much depends on the patient and his willingness and faithfulness in following the strict regimen that is essential for success. As I often tell patients, "I can do *nothing* for you. You must do things for yourself." In epilepsy this is particularly true; but mention of the fact brings to my mind a certain man whom I know very well. Years ago he was a victim of epilepsy. Nature Cure saved him and nobody would guess today that he ever had such a malady. But he knows well, very well indeed, that if he should depart ever so little from the strict self discipline as regards diet and habits of hygiene that are essential for his type, he will very quickly begin to feel queer. Nature cannot be humbugged. When we try to cheat her, we only deceive and injure ourselves. If we want genuine results, we must make a genuine effort to pay the price she demands. If we do that, she will not let us down.

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns. Apply:

306 Commissioner St.,
Jeppe, Johannesburg.

THE MINISTERING STAR

When watching shepherds were enfurled
Within the sombre night
A distant star pierced through their world
And gave its guiding light.

Within the barren wilderness
A single flower may arise
Bestowing petalled blessedness
On our discerning eyes.

No worthy builders work in vain,
Though bitter foes assail,
The inner vision they retain
Shall in the end prevail.

Though heavy be the wounded heart
And life seems desolate
One healing soul can still impart
It love compassionate.

If by fierce wars we are dismayed
We know these yet shall cease
If ever we ourselves have made
A reconciling peace.

Our race is old with hate and fear
And blind stupidity
Yet still the Christly Star makes clear
The Man that is to be.

—R. W. S.

SWEETMEATS

PURE WHOLESOME HEALTHY

★ APPETISING—

★ DISTINCTIVENESS of Flavour.

★ Combined with INGREDIENTS of the PUREST QUALITY go into the making of our SWEETMEATS.

★ Made by our experts whose knowledge and experience of the delicate art of preparing these Oriental DELICACIES.

★ Assure **YOU** of the most PALATABLE SWEETMEATS money can buy any where in SOUTH AFRICA.

અમે દરેક જાતની મીઠાઈઓ બનાવીએ છીએ.
બહાર ગામના ઓર્ડરોને સંભાળથી વાજીદું ધ્યાન આપીએ છીએ.

★ Great care is exercised in the PACKING and DISPATCHING of country and foreign orders.

★ WE assure you of PROMPT, HYGENIC SERVICE with the GUARANTEE of SATISFACTION.

THE HOUSE OF

HOME MADE SWEETMEATS

We specialise in:

Birthday Cakes, Wedding Cakes, High Class Fruit Cakes, Pastries, and Naan etc.

Victory V Lounge

(Cnr: Grey & Victoria Streets,)

Phone 24965 — DURBAN.

REVERENCE FOR LIFE

MONUMENT TO GANDHIJI

By Dr. I. E. J. DAVID In 'The Modern Review'

A PARTY of men and women were having a picnic. They went swimming. All were caught in a fierce current which was carrying them to their death bed at the bottom of the sea. One of them, a young man, barely twenty years old, battled the waves and brought one by one, seven of them, to the shore, and when he rescued the last one, he himself was exhausted and was carried away by the waves and was drowned, and fishermen later brought the dead body to the shore. He was the only child of his widowed mother and his body was embalmed and sent to her. The same night of this tragedy, the party rescued, attended a grand dance totally wanting in heart, feeling and reverence to one who laid down his life for them. Society was so shocked, that they were boycotted by all decent-men and women. To cover their shame and disgrace they built a monument, a beautiful arch, in memory of the lad, which now stands, as a monument not only to the self-sacrifice of a mother's only son, but a monument to the heartlessness and irreverence of man for man.

I know a graveyard. There stands a most beautiful, exquisite and a costly statue, a monument over a young woman's grave. This monument was built by the man who betrayed her and made her last years a tragedy.

There was a man, called "The naked fakir," whose earthly possessions consisted of a loin cloth, and he lived in a hut. He was the greatest man of our times He died that a nation might be reborn and live. He was assassinated. He was betrayed, not only by the man who murdered him, but by a whole Nation, who cast his teachings to the four winds, and instead are building sky-high monuments, temples, pillars, and museums worth tens of lacs of rupees which should go to schools hospitals, the sick, the hungry, the naked, the man in need. They wear his cap, the symbol of sacrifice and humility, but which today is stained with the blood, corruption, arrogance and hypocrisy. His name is always on their lips and his portraits hang everywhere. With these monuments of their betrayal they think they revere him.

There is a man, and what a man! He was betrayed and was crucified. The traitor had at least the decency to hang himself. The monument to His memory lives in the hearts of men, and in the Cross—just two pieces of wood. But sometimes the monument to Christ takes the form of "Police Action" in Korea, Atom Bombs in Japan and concentration camps and scorched earth and firing squads in Europe, while the monuments to Gandhiji are hypocritical white caps, the black market, communalism, sectarianism, provincialism, arrogant imperialism and intolerance of language and "culture," and feuds and treachery within the ranks, and above all lack of reverence of man for man, and the forgetfulness of the fact that all men are created equal in the sight of God and have equal rights.

PRESS STATEMENT BY MANILAL GANDHI

In a Press statement on Thursday, March 20, the 14th day of his 21 day fast Mr. Manilal Gandhi states:

WHILE I condemn the provocative attitude of the Government in carrying on counter-propaganda to dissuade the African people from following their leaders. I am disappointed that considered advice given to the African National Congress by sincere friends and well-wishers to postpone their decision to hold mass meetings and demonstrations on April 6, have fallen on deaf ears and that they are proceeding with their proposed plan of action. If the Africans were well, organised, well disciplined and well trained in the creed of non-violence, I would have welcomed their proposed action. But I fear there are not and hence this warning from one who claims to be a sincere friend of the Africans and is prepared to lay down his life in the cause of their emancipation.

During my fast I have been reading a great deal of literature on the non-violent campaign conducted by Mahatma Gandhi in India and I found therein confirmation of the views I expressed in the statement I made at the beginning of my fast.

I wish humbly to reiterate that a non-violent fight can be fought even without holding mass meetings or strikes. Followers of non-violence may not take or encourage any step in which there may be a possibility of bloodshed. By holding mass meetings, demonstrations and strikes people are apt to get excited and that would lead to bloodshed. Torch Commandos demonstrations in Capetown is a recent example of that. The people and the police alike are liable to make mistakes and a mistake on the part of either would have detrimental results on both. Those who believe in and profess to follow the path of non violence, should do everything in their power to prevent such an eventually therein lies the true spirit of non-violence. These are not my words. They are an interpretation of the words of Mahatma Gandhi The Africans have shown exemplary patience for which they deserve every credit. But they should remember that in non violence they must have patience inexhaustaible.

As I was about to send this statement to the Press news were conveyed to me that the Coloured people have won the Voters' Appeal at Bloemfontein. It has gladdened my heart and I have much pleasure in sharing the joy of the Coloured people. It is a hopeful sign that Truth shall in the end prevail.

NEW BOOKS

Just Arrived From India

Satyagraha —M. K. Gandhi 12/6

Basic Education —M. K. Gandhi 3/6

An Atheist with Gandhi —G. Ramchandra Rao 3/-

Non-Violence In Peace And War (Part II) —M. K. Gandhi 12/6

Pilgrimage To Peace —Pyarelal 12/6

Stray Glimpses Of Bapu —Kaka Kalelkar 5/-

To be had from:—

INDIAN OPINION, Phoenix, Natal.

HINDU DHARMA

By— M. K. Gandhi

Price 10/-

To be had from:

'INDIAN OPINION,' P. Bag, Phoenix, Natal.

Save Money On FURNITURE

SPECIAL WHOLESALE DEPARTMENT TO CATER FOR STOREKEEPERS

Write for Price Lists and Illustrations of Factory-made Furniture:

Bedroom Suites, Diningroom Suites, Lounge Suites, Office Furniture, Kitchen Furniture and Occasional Furniture

You can also send Customers to our Showrooms to be served on your behalf or sell to them from our Catalogue which we can supply on application.

SIMPLEX FURNITURE FACTORY (PTY.) LTD.,

64 Alice Street, DURBAN.

INDIA

ELECTION REVIEW

THE PTI review of India's first general elections says: Nearly 176 million men and women—the world's biggest electorate—have chosen from 17,000 candidates representing nearly 75 political parties 3 278 members to fill 26 state assemblies and 489 members to fill the House of People.

Following is the analysis of the results of the elections to the state assemblies: total number of seats 3 283 results declared 3 278, total votes polled 103 592,211.

The Congress contested 3 278, seats and won 2,248 seats, the votes polled by the party were 43.470 924 The socialists contested 1,793 seats, won 126 and the votes polled were 9,958 842. The Communists and allies contested 567, won 181, votes polled 6,259 333. The K M P.P. contested 945 won 78, votes polled 5 073 326 Jan Sang contested 732, won 35 votes polled 2,18,835: the Hindu Mahasabha contested 206, won 20, votes polled 851,410; Ram Rajya Parishad contested 304, 32 votes polled 1,212,468; Scheduled castes federation contested 213, won 12, votes polled 1 696,36; Peasants and Workers party contested 127, won 21, votes polled 1,031 061, Independents contested 2 596, won 283, votes polled 10 909,481. Other parties contested 1,249, won 237 and the votes polled were 9,133 579.

The above figures include 38 congress, 3 socialist, 5 independents, 2 Krishikar Lok party, 1 Jan Sangh and 1 Garo National conference unopposed returns.

Three seats from Assam are still undeclared.

Among prominent congressmen who lost were Shri K. Santhanam, Minister of State for Railways, who since has been appointed Lt. Governor of Vindhya Pradesh, Shri M. Thirumala Rao, Deputy Minister for Food and Shri Raj Bahadur, Deputy Minister for Communications. The first two lost to communist rivals in Madras while Raj Bahadur was defeated by an independent in Rajasthan. All other members of the present Central Government—all members of the Cabinet, four ministers of states and six Deputy Ministers who contested the elections—have been returned. Outside the ministerial fold a notable congress defeat was that of Shri Khandubhai Desai, President of the Indian National Trade Union Congress, who lost to an independent in the Bombay state.

Among defeated independents were Dr. H. N. Kunzru and Shri H. V. Kamath, both sitting members.

Among notable newcomers on the congress ticket are Mrs. Vijayalaxmi Pandit and Shri V. V. Giri formerly India's envoys to U.S.A. and Ceylon respectively.

The PTI says the striking feature of the elections has been the defeat of some of the top men of all the political parties including the congress as also that of some wellknown unattached parliamentarians. Besides the Congress President the only other head of an all India political organisation who has been successful is Dr. Shyama Prasad Mookerjee, President of the Jan Sangh.

The list of "casualties" included Asoka Mehta, General Secretary of the Socialist party and Mrs. Kamladevi Chattopadhyaya another prominent socialist leader, Dr. B. R. Ambedkar, former Law Minister for the Government of India and the leader of the Schedule Castes Federation, Shri Ranga, President Krishikar Lok Party, Acharya Kripalani, chief of the K.M.P.P., S.A. Dange, a communist leader from Bombay, Dr. N. B. Khare, President of the All India Hindu Mahasabha, Mrs. Prabhavati Raje, President of Ram Rajya Parishad, K. M. Jedhe, leader of the Peasants and Workers party.

Indian Institute Of Technology

Prime Minister Nehru laid the foundation stone of the main building of the Indian Institute of Technology at Hijli near Kharagpur (West Bengal) on March 3.

The institute is the first of the four planned to train technical personnel to man India's various projects. Conceived on the model of the Massachussets Institute of Technology (in USA) it started its activities in August last year when more than 200 students began studies for a four year under-graduate course. When the main building of the institute is completed it is expected to provide facilities for more than 1300 students in engineering and technology and for post-graduate courses for 300 engineering graduates. As the accommodation becomes available the institute will provide post-graduate courses for tele communication engineering, production technology, road transport engineering, fuel technology, industrial engineering and food technology.

Three eminent foreign professors in Civil and Mechanical Engineering have been made available for the institute by the UNESCO Two of them have already joined.

New India

In course of an editorial captioned "New India" the New York Times of March 4 says: "One of the distressing features of the quarrelling that went on between our two countries over India's attitude toward world communism and the United States was an evident belief that Americans were being hostile toward India. It never was that. No informed American doubted the political morality or intentions or basic democracy of India.

"If there were any doubters of the Indian democracy here they must certainly be squelched by the amazingly successful nationwide election whose final results are now available. Only superlatives can do justice to that extraordinary event."

The paper further observes, "Prime Minister Nehru is justified in feeling pride and elation over the completion of the vast chemical fertilizer factory at Sindri. This means a great deal from every point of view... Another good feature which Nehru stressed was the fact that the Sindri plant was constructed by British and American firms. This type of east—west cooperation holds a great promise for future."

Mrs. Eleanor Roosevelt said in a Press interview in Bombay on March 4 that Indian women were accepting responsibility as their counterparts in other countries did. She said that she was particularly impressed with their work in the sphere of the social welfare.

ASSOCIATED SHOPFITTERS LTD

GOLD MEDAL QUALITY

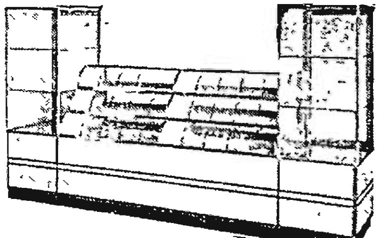

High-Class Display Counters and Showcases, Refrigerator Counters, Wall Units, Display Fittings, etc

CATALOGUES ON APPLICATION

104 MARSHALL ST. (facing Escom House)

Phone 33-4211/2 Johannesburg. P.O. Box 6501

P.O. Box 96. Phone 24471.

To Furnish Your Home Economically

See

LALA BABHAI & CO. (PTY.) LTD.

107 Prince Edward Street, DURBAN.

Stockists of:—

NEW & RECONDITIONED FURNITURE & HOUSEHOLD EFFECTS. RADIOS & RADIOGRAMS, MUSICAL INSTRUMENTS, SEWING MACHINES & OFFICE FURNITURE Etc.

Exporters and Commission Agents for Natal Fruit and Vegetables. We specialize in green ginger and Indian Vegetables. Wholesale only. Write for particulars Box 96, Durban.

THE INVULNERABLE FARMER

INTO the office of a Japanese Christian came a noted atheist one morning. He wanted a big and beautiful house built and knew the reputation of this firm of architects. The terms proved acceptable though the client thought it strange that the interests of the building labourers seemed more carefully safeguarded than the firm's profits: that their custom was to meet for 10 minutes prayer just before beginning work every day: that drinking, gambling and swearing were taboo: that even he himself when visiting the site must conform to these customs and remember moreover to treat the workmen with courtesy.

As the work progressed he was a frequent visitor at his prospective home. Early and late he would stroll in. He liked the atmosphere. Moreover there was always some question which necessitated a talk with the architect.

At length he said, "I know I'm taking up far too much of your valuable time. In future I will call on you in the evening at your own home"

The very next evening he arrived and quickly came to the point, saying, "Will you please teach me to pray? I too want to follow Christ."

From that moment in everything he did "he willed only one thing." He sold his house and all his possessions. With the money he bought two farms adjacent to each other and set up in them a Bible School where people from far and near could come and study the way of Christ, supporting themselves meanwhile by part time work on the land. They practised the presence of God...

Eventually came the Government Official calling him to military service. The farmer was surprised that anyone shoud waste time trying to make him go and kill human beings whom Christ loved but he realised that these officials probably had never heard of the "In as much" parable.

So they looked him up, believing that a man of his standing would soon come to his senses and behave correctly; anyhow, if he didn't they had the usual scientific facilities for breaking first a man's nerves and then his will.

Finding him unyielding the daily examination was begun: four hours of it every morning: with bright glaring lights focussed on the prisoners' eyes: the questions skilfully put, varied, everchanging from sudden kindly sympathy to intense malice: questions which might involve others in trouble: the same question repeated at intervals in a different form, but if answered differently, if any answer contradicted a previous statement, then one's guilt was was established.

But this prisoner amazed them. He did not react in the customary manner. There was no strained staring expression, no haggard face, no blood shot eyes, no pallid cheeks. He was as serene as ever. He remained aware that God still breathes into man's nostrils the breath es of life, even in a torture chamber: that his examiners knew nothing about this fact: that one day he might get them to his form.

Afeer a month or two, it was deemed waste of time and room to continue the investigation. He might be mad. He was set free.

It wasn't long before one of the questioners called on him, at night out of uniform. He wanted to find out the secret of his serenity, the source of the power on which he drew. Soon another one of them came on the same quest.

Phone Day 24169 — Phone Night 833549

L. RAJKOOMAR (PTY.) LTD.

14, CROSS STREET, DURBAN.

Funeral Directors and Manufacturers of all classes of Coffins and Wreaths

Contractors to the INTERNATIONAL FUNERAL COMPANY, LIMITED.

Reg. Office: 14 CROSS STREET, DURBAN

Country Orders for Coffins and Wreaths, accepted by phone and despatched by rail at the shortest notice.

Stocked by all good Tailors

Albein Serges

and

Beintex Suitings

TRADE ENQUIRIES ONLY

BEINASHOWITZ BROS.

WHOLESALE WOOLLEN MERCHANTS

333 Pine Street, DURBAN.

Box 2689. Tel. Add.: "SUITINGS." Phones: 20063 & 63512.

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે
અને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

પુસ્તક ૫૦ મું—અંક ૧૨ | શુક્રવાર તા. ૨૧ માર્ચ, ૧૯૫૨. | છુટક નકલ પેની.૬

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા ૨૧ માર્ચ, ૧૯૫૨

દુર્ગતીને પંથે વિચરી રહેલું સા. આફ્રીકા

ગ્રેફ્વોટરમાં ડૉ. મલાને કરેલું ભાપણ, એપાર્ટહેડના કાયદાઓ જે બીન-ગોરાઓની સંમતી વિના અને તેઓનાજ સખત વિરોધને ઠોકરે મારીને નહિ પરંતુ સઘળા વિચારવંત ગોરાઓના વિરોધની પણ પરવા કર્યા વિના—એટલે કે મતલબમાં પ્રજામતની અવગણના કરી અને જેઓને એ કાયદા સીધી રીતે લાગુ પડે છે તેઓની લાગણીઓની દરકાર કર્યા વિના પસાર કરી દેવાયા છે, તે રદ કરવાની બીન-ગોરાઓએ માગણી કરેલી હોવાના કારણે તેઓની સામે યુદ્ધ સજ્જ થવાની સાઉથ આફ્રીકાના ગોરાઓને હાકલ સમાનજ ગણી શકાય. એવા સંજોગોમાં માણસે પોતાનું સમતોલપણું જાળવવાને અલૌકિક શકિતની જરૂર રહે. પોતાનું મગજ ગુમાવવાનું કોઇને પણ વાજબીપણું હોય તો બીન-ગોરાઓને છે કે જેઓ શરમ ભરેલા વર્તાવનો ભોગ થઇ પડેલા છે અમને જે આશ્ચર્ય થાય છે તે એ કે ડૉ મલાન જેવા એક ધર્મગુરૂ આવી ઉશ્કેરનારી ઉકતીઓને માટે જવાબદાર બને છે. તેમની પાસેથી તો અવશ્ય વધારે સારી આશા રાખવી જોઇએ.

પોતાની સરકારને એપાર્ટહેડની નીતી અખત્યાર કરવાના ડૉ. મલાને આપેલા કારણોમાંનું એક પણ કારણ ઉભી શકે તેવું નથી. જે કંઇ પણ ડૉ. મલાનને રૂચે નહિ અથવા તો જે નીતીને પોતે અનુસરવા માગે છે તેને માફક આવે નહિ તે સઘળામાં તેઓ સામ્યવાદ જુએ છે. એ ખરૂં છે કે સરકારની નીતીના કારણે ફેલાઇ રહેલી અશાંતી અને અસંતોષનો સામ્યવાદીઓ પોતાના હેતુઓ સાધવાને લાભ લઇ રહ્યા છે. પરંતુ તેનો અર્થ એવો ન થઇ શકે કે સઘળાજ અથવા તો મોટા ભાગના બીન-ગોરાઓ સામ્યવાદી છે. તેઓની સ્થિતિ તો ડુબતો માણસ જે આવ્યું તે તણખલું પકડી લે તેના જેવી છે.

ગોરી પ્રજાની શુદ્ધતા, જેની ડૉ. મલાન એટલી ચીંતા ધરાવી રહ્યા છે, તે મીશ્રલગ્નો ને અનીતીને લગતા કાયદાઓ વિનાજ સારી રીતે જળવાઇ રહી છે. એ કાયદાઓથી જો કંઈ પણ અર્થ સર્યો હોય તો માત્ર એટલોજ કે લોકોની લાગણીઓ એથી દુભાઇ છે અને વ્યકિત સ્વાતંત્ર્યમાં દખલગીરી કરવામાં આવી છે. ડૉ મલાન પાસેથી એવી આશા રખાવી જોઇતી હતી કે ગોરી પ્રજાના દેહની નહિ પરંતુ તેનાં અંતઃકરણની શુદ્ધિને વિષે તેઓ વધારે ચીંતા ધરાવે

ડૉ. મલાને કહ્યું કે રંગવર્ણા મતદારોને એક મતદારને હોવું જોઇએ તેટલું જવાબદારીનું ભાન નથી. આ વગરપાયાનો આરોપ છે. મરહુમ ડૉ. અબદુલરહેમાન રંગવર્ણાઓના પ્રતિનિધિ તરીકે રાજયની કચેરીઓમાં અગ્રગણ્ય સ્થાન ભોગવતા હતા. ગોરાઓ જેઓ આ દેશના ધારા ઘડનારાઓ તરીકે પાર્લામેન્ટમાં બેસવાની લાયકાત ધરાવે છે તેઓમાંના કેટલાકના દ્રશ્યોનું વર્ણન અહિ આપતાં અમારી વિવેકબુદ્ધિ અમને રોકે છે પરંતુ અમારી ખાત્રી છે કે સુસંસ્કારી ગોરાઓ એ જોઇને જરૂર લજવાય. ડૉ. મલાને રંગવર્ણાઓને વિષે આવું કહીને જાણી કરીને તેઓનું અપમાન કરેલું છે.

આફ્રીકાનરો બીન-ગોરાઓના શરીરજ નહિ પરંતુ મન અને આત્માને પણ કચડી નાખવા માગે છે એ વિષે જો કશો સંદેહ રહ્યો હોય તો બીન-ગોરાઓ પ્રત્યેની હાલની સરકારની નીતીએ તે સર્વથા દુર કરી દીધો છે.

સ્થિતિ અતિશય ગંભીર બની ગઇ છે. જો ડૉ. મલાનને ગોરી પ્રજાની દ્રષ્ટિએ તે ગંભીર લાગી હોય તો બીન-ગોરાઓને તેઓની દ્રષ્ટિથી તેટલીજ બલકે તે કરતાં વિશેષ ગંભીર લાગી રહી છે. હાલની સરકારને જો શાન નહિ આવે અને વધારે ડહાપણ ભરેલી વલણ અખત્યાર નહિ કરે તો એવું સંઘર્ષણ થશે કે જે કોઇ પણ બળથી અટકાવી નહિ શકાય. અને ડૉ. મલાન જે વસ્તુઓ ટકાવી રાખવા માગે છે તે સઘળી ફના થઇ જશે. આ આગાહી કરતાં અમને ખુશી નથી થતી. અત્યંત દુઃખ થાય છે. અમારી નમ્ર પ્રાર્થના છે કે એ આફતમાંથી ઈશ્વર સાઉથ આફ્રીકાને બચાવે.

યુનીયન સરકારની ઉદારતા

સુલતાન ટેકનીકલ કોલેજને યુનીયન સરકાર તરફથી આપવામાં આવેલી સુંદર ગ્રાન્ટને માટે અમારી ખાત્રી છે કે હીંદી કોમ તેની ઘણીજ આભારી થશે. મી એમ. એલ. સુલતાને જાતી જ્ઞાતીનો ભેદ રાખ્યા સિવાય સઘળા બીન-ગોરાઓની કેળવણીને માટે જે અનુપમ દાન આપ્યું છે અને કેળવણીના કાર્યમાં તેઓ જાત મહેનતની જે સુંદર ચેષ્ટા બતાવેલી છે તેનો યુનીયન સરકારે લાયક પ્રત્યુત્તર વાળ્યો છે. એજ ઉદાર ભાવના રાજતંત્રમાં જેઓનો અવાજ નથી એ સઘળા લોકો પ્રત્યે તેઓને રહેવાને ઘરોની તેમજ અન્ય સુખસગવડોના સંબંધમાં રાખવામાં આવેલી હોત, કે જેને માટે તેઓ હકદાર છે, અને લાગતા વળગતા લોકોના દીલ દુઃખાય એવી જાણી બુઝીને કાયમની રીબામણી કરવામાં આવતી નહિ હોત તો હીંદી સવાલ કે કોઇ અન્ય સવાલ ઉભો થવાનું કશું કારણજ નહિ હોત અને સઘળા લોકો સુખ શાંતીથી રહી શકતા હોત.

હાર્દિક આશા રાખવામાં આવે છે કે આ ગ્રાન્ટ તેનાજ ગુણદોષ ઉપરથી આપવામાં આવેલી છે અને હીંદી કોમ ઉપર ગુજરી રહેલા અનેક અન્યાયોને ભુલી જવાને એક લાલચ તરીકે નથી આપવામાં આવી. એપાર્ટહેડના કાયદાઓથી હીંદી કોમના હણાયેલાં રાષ્ટ્રિય સ્વમાનનો બદલો ગમે તેટલા સોના ચાંદીના ભંડારથી વાળી નહિ શકાય.

નોંધ

શ્રી. મણીલાલ ગાંધીના ઉપવાસ

શ્રી. મણીલાલ ગાંધીએ તા. ૭મી માર્ચથી ૨૧ દિવસના ઉપવાસ ફકત પાણી લઇ કરવાનો નિર્ણય કર્યો છે તેનો આજે ગુરૂવાર તા ૨૦મીના ૧૪ મો દિવસ છે. આ ચૌદ દિવસો દરમ્યાન રોજનું ૩–૪ ગ્લાસ ઉકાળીને ઠંડું કરેલું પાણી લે છે. પહેલા થોડા દિવસ પિત્ત થવાથી ખુબ બેચેની લાગતી હતી. બીજા અઠવાડીયામાં એકંદરે તબીયત સારી રહી મણાય. ઉપવાસને લઇ શરીરને જે પોષણ ન મળે તેને અંગે અશકતી દીન પર દીન વધતી જાય છે. સુખે પેટે નિદ્રા આવે તેટલી એટલે ૨૪ કલાકમાં છુટક છુટક ચાર છ સાત કલાકની આવે છે. આમ છતાં "ઇન્ડીયન ઓપીનીયન" માટે લખાણ અને માનસીક ખોરાક માટે વાંચન કરે છે. મિત્રોની સલાહથી દાકતરી તપાસ પણ કરવામાં આવી હતી અને તે સંતોષ જનક જણાઇ હતી. આ

એકવીસ દિવસ દરમ્યાન રોજ સાંજના "સર્વોદય"માં કે જે કુટીરમાં ગાંધીજી રહેતાં હતાં તેમા નિયમીત ૬ વાગે પ્રાર્થના થાય છે. ઇશ્વરની કૃપા હશે તો શુક્રવાર તા. ૨૮ મીના તેઓ પોતા નો ઉપવાસ છોડસે. છોડતા પહેલા ફીનીકસમાં સવારના ૮ વાગે જાહેર સર્વધર્મની પ્રાર્થના કરવામાં આવશે ત્યારબાદ ફ્રુટનો રસ લઇ ઉપવાસ છોડસે.

આ બે અઠવાડીયા દરમ્યાન મીત્રો એ સંદેશાઓ પાઠવી અને મુલાકાતે આવી અથવા પ્રાર્થનામાં સામેલ થઇ જે પ્રેમ બતાવ્યો છે તે પ્રેમને ઇશ્વર ની કૃપા સમજી ઉપવાસ દરમ્યાન તેમનું તે એક મોટું આસ્વાસન બન્યું છે. તેને માટે તેઓ સર્વેના આભારી છે.

મીત્રોના સદેશાઓમાં નીચલા સદેશાઓ છે:

કેપટાઉનથી ડીન પામર—ઇશ્વર તમને એની સંભાળમાં રાખે.

મી પોલાક (ઇંગ્લન્ડ)–સફળતા માટે મારી શુભેચ્છાઓ – ઇશ્વર તમને શકતી આપે.

સર મહારાજ સીંગ (ઇન્ડીઆ)—તમારા ઉપવાસ એક મહાન કાર્ય માટે છે અને આખા હીંદુસ્તાનમાં બધા આ સમયમાં તમારી સાથે છે.

સેનેટર બ્રુકસ,—આ પરિક્ષાના સમયમાં હું તમને યાદ કરૂં છું.

રેવ. વોર્મીંગટન—હું માનું છું કે સરકારની બીન-ગોરાઓ તરફની નીતી સાવ ખોટી છે, અને જો ત ચાલુ રાખવામાં આવશે તો, તેઓએ જે આદેશથી આ નીતી ધારણ કરી છે, તેજ આદેશનો નાશ થશે— "ગોરા માનુસને કાળો ઘોડો પાડશે." મારી પ્રાર્થન.

વીરા બ્રીટન (ઇંગ્લાંડ)—તમારા ૨૧ દીવસના ઉપવાસના ખબરથી મારા મન માં ઘણું માન અને ચીંતા ઉપજે છે. તમારા પિતાને જેમ ઇશ્વરે શકતી આપી હતી તેમજ તમને તે આપે એવી પ્રાર્થના છે, અને તમારા ત્યાગ થી, રાજ કરતી સરકાર જે બીન ગોરાઓ ઉપર જુલમ કરી રહી છે. તેમનો હૃદય પળટો થાવ કારણ તેઓ આજે ઇશ્વરી કાયદાની વિરૂદ્ધ જઇ રહ્યા છે. ઇશ્વરની નજરમાં બધા ના આત્મા એક સમાન છે.

કીશોરલાલ મશરૂવાળા—કોઇ પણ જાતના જુલમનો સામનો કરવા માટે, દ્વેષ દુર કરવો જ જોઇએ. ઇશ્વર તમને શકતી શુદ્ધતા અને પ્રકાશ આપે

પંડીત ઋષીરામ—આત્મ શુદ્ધી, જીવનમાં બહુજ મહત્વની વસ્તું છે. એમાં જરાયે શંકા નથી કે તમે જે માર્ગ લીધો છે, તે વધુમાં વધુ જાણીતો છે. આત્મ શુદ્ધીનો માર્ગ સહેલો નથી. અને જે લોકા તેની જરૂરીયાત સમજી શકયા છે, તે ભાગ્યશાળી છે. ઇશ્વર આપણા સાથેજ છે, માટે ચીંતા અથવા ભય રાખવાની જરૂર નથી. શ્રીકૃષ્ણે ગીતામાં કહ્યું છે કે "જે લોક કલ્યાણ માટે કાર્ય કરે છે તે કદી નિષ્ફળ નથી જતું."

એલ. ડબ્લ્યુ. રીચ (જોહાનીસબર્ગ) આપણે જે રીતે સત્યને જોઇએ છીએ, તે રીત અને આદર્શોને આપણે હમેશા આગળ મુકવાજ જોઇએ, મારા મનથી ગીતાનો ખરો સંદેશો એજ છે.

ડો. મલાન તરફથી દર્શાવવ માં આવેલી બીન-ગોરાઓ પ્રત્યેની નીતી

ફ્રેકવોટર ખાતે ટુંક મુદતપર ભાષણ કરતાં વડા પ્રધાન ડો. મલાને જણાવ્યું હતું કે, ગયા યુદ્ધમાં સાઉથ આફ્રીકા જોડાયું હતું તે તેના ગુણદોષ ના કારણે નહિ પરંતુ ઇંગ્લાંડના હિત અર્થે. આજે જો સામ્યવાદ અને અસામ્યવાદ વચ્ચે યુદ્ધ થાય તો સાઉથ આફ્રીકા અસામ્યવાદી બળોની પડખે ઉભું રહેશે

સામ્યવાદનો જો વિજય થાય તો આ દેશ સૌથી વધારે જોખમમાં આવી પડશે. સામ્યવાદીઓ હથીયારથી લડે છે તે પહેલા તેઓ પ્રજાના અમુક વર્ગો જેવા કે, બીન-ગોરાંઓ જેઓ સાઉથ આફ્રીકામાં બહુમતી ધરાવે છે, તેઓ ના ઉપર પોતાની અસર પાડે છે અને તેઓને સમજાવે છે કે તેઓ સમાન હકો ભોગવતા નથી અને તેઓને કચડાયેલા રાખવામાં આવે છે. આથી આ દેશમાં એવી જોખમ ભરેલી પરિસ્થિતિ ઉત્પન્ન થઇ છે કે જોત જોતામાં તે ભયંકર સ્વરૂપ પકડશે.

ડો. મલાને કહ્યું કે, આ દેશનું રક્ષણ કરવાને અને તેની આંતરિક સલામતી જાળવવાને 'સ્કાઉટ કમાન્ડો'' નામક દળ ઉભું કરવામાં આવ્યું છે. આ દળ ઉભું કરવાની અગત્ય સઘળા એપાર્ટહેડના કાયદા રદ કરવાની નેટીવો તરફથી કરવામાં આવેલી માગણી અને તેઓ તરફથી આપવામાં આવેલાં અલટીમેટમ પરથી જણાઇ છે. વળી એ માગણીને અને અલટીમેટમને હીંદીઓ તરફથી ટેકો આપવામાં આવ્યો છે અને જણાવવામાં આવ્યું છે કે, એ કાયદાઓ રદ કરવામાં નહિ આવે તો તેઓ તેનો ભંગ કરશે.

આ રીતે સામ્યવાદ આખી ગોરી પ્રજાને જોખમમાં નાખી રહ્યો છે. અને તેથી આપણી પ્રથમ ચીંતા આપણા દેશની સુરક્ષિતતા જાળવવાની હોવી જોઇએ.

છેલ્લી ચુંટણીનો ઉલ્લેખ કરતાં ડો. મલાને કહ્યું કે, નેશનલીસ્ટ પાર્ટીએ દેશની પાસે ખાસ કરી રંગવર્ણીઓના સવાલપર મેન્ડેટ માગ્યું હતું. કારણ, એ સવાલનો ઉકેલ લાવવામાં ન આવે તો ગોરી પ્રજા ભુંસાઇ જાય.

આથી વધારે રાજકીય હકોની બીન-ગોરાઓની માગણીના વીરૂદ્ધ અને ગોરાઓ અને તેઓના સંતાનોના રક્ષણાર્થે નેશનલીસ્ટ પાર્ટીએ એપાટહેડની નીતી દાખલ કરી ગોરી પ્રજાની શુદ્ધતા ટકાવી રાખવાને સરકારે ગ્રુપ એરીયાઝ એકટ દ્વારા વસવાટના ઇલાયદા લત્તાઓ રચાયા અને મીકસ મેરેજીસ એન્ડ ઇમ્મોરેલીટી એકટો દ્વારા લોહીનું મીશ્રણ થતું અટકાવ્યું.

આ જો ચાલુ રહેવા દેવામાં આવ્યું હોત તો ગોરી પ્રજા ધીમે ધીમે વર્ણસંકર બની ગઇ હોત

સેપરેટ રેપ્રેઝેન્ટેશન ઓફ વોટર્સ એકટ લાવવાની જરૂર પડી કારણ, રંગવર્ણીઓને ખંસ કરી પોતાની કેળવણી અને ધરોપર સરકાર તરફથી ખરચવામાં આવતાં નાણાની મદદથી મતાધિકારને માટે લાયકાત મેળવવાનું વધારે સહેલું થઇ પડવા લાગ્યું હતું.

રંગવર્ણી મતદારો ઘણી મતદારીઓમાં વર્ચસ્વ ધરાવી રહ્યા હતા અને ઘણા મતદારોમાં હોવું જોઇએ તેટલું જવાબદારીનું ભાન નહોતું. આફ્રીકાનરો તેઓના ઉપર દમન ચલાવે છે એવા વાતોથી આફ્રીકાનરોથી તેઓને ડરાવવામાં આવતા હતા.

શ્રી. મણીલાલ ગાંધીનું નિવેદન

શ્રી. મણીલાલ ગાંધીએ છાપા જોગું એક નીવેદન તા. ૧૪મીને શુક્રવારે બહાર પાડી આફ્રીકનોને વિનતી કરતાં જણાવ્યું છે કે:

"હું આફ્રીકન નેશનલ કોંગ્રેસને નમ્ર વીનતી કરૂં છું જો મારી વિનતી ની કશી અસર તેઓ પર પડી શકતી હોય તો કે, તા. ૬ઠ્ઠી એપ્રીલના જાહેર સભાઓ ભરી વિરોધના દેખાવો કરવાનું તેઓ માંડી વાળે. દક્ષિણ આફ્રીકાના ગોરાઓ તે દિવસે "વાન રીબીક દીન' કે જે તેઓને ઉજવવા નો અધીકાર છે તે ઉજવનાર છે. સરકારની ભેદનીતીને લઇ આજે આફ્રીકનોએ તેનો બહીષ્કાર કરવો જોઇએ. સંભવ છે કે તેમ કરતાં બન્ને કોમના તોફાની તત્વોનું ઘર્ષણ થાય અને તેથી આફ્રીકનોના પ્રશ્નને લાભ કરતાં હાની થવાનો વધુ સંભવ જણાય છે. આફ્રીકનોએ અને બીન-ગોરાઓએ પોતાના ધ્યેયને સાધવા પહેલા પોતાની કોમને નીતી અને સદાચારનો પાઠ શિખવી અહીંસાને માર્ગે દોરવી જોઇએ આ શીવાય તેઓ કદી પોતાનો સવાલ ઉકેલી શકવાના નથી.

આજે આપણે મારવાને તઇયાર થયા છીએ પણ મરવાને તઇયાર નથી થયા. અહીંસાના સૈનીકોને કોઇ પણ સંજોગોમાં મારવાનું રહેતુંજ નથી પણ હમેશા મરવાનું રહે છે. અને મરવાને તઇયાર થનાર વ્યકતી કદી અન્યાયને નમતી નથી. તે હમેશા ત્યાગ માટે તઇયાર રહેશે અને પોતે દુઃખ વેઠી સામાનું હૃદય પીગળાવશે. હું જાણું છું કે એને માટે આપણા માંથી હજુ કોઇ તઇયાર નથી. આપણે ગોરાઓને ખાત્રી આપવી જોઇએ કે તમારા જીવનને કે તમારી માલ મીલ્કતને અમે હાથ સુધા લગાડનાર નથી.

મેં કહ્યું છે કે મારો ઉપવાસ આપણા બધાના માર્ગ દર્શન માટે છે. હું એ પણ કહેવા ઇચ્છું છું કે મારો ઉપવાસ. ડો. મલાન અને તેમની સરકારને પોતાની બીન-ગોરાઓ તરફની નીતી બદલવાની બુદ્ધી મળે, એવી પ્રાર્થના તરીકે છે. કોમ્યુનીસ્ટઓ વિષના ડો. મલાનના દીલના ઉચારણો અને કોમ્યુનીઝમનો નાશ કરવા તેઓ યુદ્ધમાંપણ દાખલ થવાને તઇયાર છે, એ તેમના વિચારો ક્રીસચન ધર્મની નીતીની વિરૂધ છે. કોમ્યુનીઝમનો નાશ કોમ્યુનીસ્ટોને મારવાથી નહીં થાય પણ જે પરિસ્થીતીને લીધે કોમ્યુનીઝમ પેદા થયું છે એને દુર કરવાથીજ થશે. આજે બીન-ગોરાઓ ગોરાઓ પાસેથી શાસન છીનવી લેવા નથી માંગતા. તેઓ ફકત સભ્યતાથી રહેવા ઇચ્છે છે. પુરતી સગવડો માગે છે, અને ન્યાય અને એકતાનું વર્તન માંગે છે.

જે બધા સંદેશા દ્વારા મને આશીર્વાદ અને આશ્વાસન મોકલે છે. તેમનો હું હાર્દિક આભાર માનું છું. મારા મનને તેનાથી ઘણી શાંતી રહે છે.

સ્વ. પૂ. કસ્તુરબા ગાંધી સ્મારક ફંડના ડોનરો જોગ

પૂ. કસ્તુરબા ગાંધીનું ફીનીકસ માં યોગ્ય સ્મારક કરવાના હેતુથી ઇ. સ. ૧૯૪૪માં આસરે પૌ ૪૩૦૦નું ફંડ થયું હતું. જેનો ઉપયોગ ફીનીકસમાં પુ. કસ્તુરબા ગાંધી મેમોરીઅલ સ્કુલ બાંધવા માટે વીચાર કરવા તા. ૧૪–૪–૧૯૫૨ ને સોમવારે બપોર બાદ ૪ વાગે ગાંધી હોલ જોહાનીસબર્ગમાં એ ફંડના દાતાઓની સભા રાખવામાં આવી છે. દરેક દાતાઓને વેળાસર પધારવા વિનંતી છે. આ બાબતમાં આ સભાનો બહુમતીથી જે નિર્ણય થશે તે છેવટનો લેખાશે.

સેક્રેટરી.
સુરેન્દ્રરાય બાપુભાઇ મ્હેડ,
સોરાબજી રૂસ્તમજી.
ટ્રેઝરરો.
ભીખાભાઇ ઉકાભાઇ માસ્તર,
રાવજીભાઈ ત્રી. પટેલ.

નીશાળ કે જ્યાં વિદ્યાર્થીઓ સવાલ પુછે

પીયરી એબરી

થોડાક દિવસો પહેલા હું જે નિશાળમાં ભણ્યો હતો તેને જોવા જવાનો પ્રસંગ આવ્યો એ જોતા મને થયું કે ઘણા વર્ષો પહેલા જેને છોડીને હું ગયો હતો તે નીશાળમાં અને આજની આ નિશાળમા બહારથી કશો ફરક જણાતો નથી એજ જુના ઓરડાઓ કે જેમાં સુર્યના કીરણો ઝાડોની વચ્ચેથી ડોકીયા કરી અંદર પ્રવેશતાં હતાં, ફરક એ જણાતો હતો કે આજે એ નિશાળ અને એ બાગપર યુદ્ધની કાળીછાયા મે કાળાશ પાથરી હતી ભીંતાપરથી ચુનો ખરી પડી મોટા મોટા ખાડાઓ પડયા હતાં અને દાદર પગના ભારથી ચું ચું. કરી મને આવકારતો હતો.

હું પહેલે માળ પહોચ્યો. તે મને પહેલા કરતાં વધુ સુંદર અને સારો લાગ્યો. બારીઓમાં સુંદર ફુલો હતાં અને પેસેજમાં ઇતીહાસીક ફોટાઓ ટંગાડવામાં આવ્યાં હતા. હું એક ઓરડામાં દાખલ થયો.

જુના જમાનામાં માસ્તરનો કડપ છોકરાઓપર રહેતો અને તેથી છોકરાઓ ચુપચાપ બેસી પોતપોતાનુ કાર્ય કરતાં. નવા જમાનામાં મેં જોયુ કે ૧૧ ૧૨ વર્ષના બાળકો નાના નાના ટેબલો પર બેબે કે ત્રણ ત્રણના ટોળામાં બેસી સમુહ કાય કરતાં હતાં કોઇ ચિત્રકામ કરતું તો કોઇક લેખન કાર્ય કરતું અને કોઇક નિબંધ ઉપર ચર્ચા કરી રહ્યા હતા. અને ભય કે સંકોચ વગર તેઓ ફરતાં હરતા દેખાયા. ઓરડાની ભીતાપર જાત જાતના ચિત્રો હતાં. જાત જાતના પહેરવેશો અને બીજી રહેણી કરણીના ઇતીહાસીક ચિત્રો હતાં. આ હતું નવુ શિક્ષણ.

જે વિષયોમાં બાળકને રસ પડે તે વિષયો આજે શીખવવામાં આવે છે. અને તે આજના રાજકીયજીવનને સામાજીક જીવનને લાગુ પડતાં હોય છે. આવી રીતે ભણતર સાથે જ્ઞાન પણ તેઓને આપવામા આવે છે. અને આ રીતે ભણી તેઓ ભાવીમાં પોતાનું સ્થાન દીપાવી શકે એ હેતુ રખાય છે.

આ નવું શિક્ષણ એ નવી પદ્ધતી નથી. ઘણા દેશોમાં તેના પ્રયોગો થયા છે. ફ્રાંસમાં નાના પાયાપર શરૂમાં આવું શિક્ષણ આપવામાં આવતું અને ખાસ કરી બાલમંદીરોમાં તેનો ઉપયોગ થતો પણ બીજી નિશાળોમાં તો પુસ્તકીયા ગોખણ પટ્ટીજ રહેતી, પણ હવે બધી નીશાળોમા આ શિક્ષણ દાખલ થયું છે. નવા શિક્ષણના અભ્યાસ ક્રમમાં શિખવવામાં આવે છે કે જુના કાળથી તે આજ સુધીનું ઘરનું બાંધકામ કેવું હતુ શહેર અને ગામડાના બંધારણો કેવા હોય તેનો રાજવહીવટ કેવા રીતે ચાલે સ્ટીમરો બંદરોનું શું કાર્ય છે અને શું મહત્વ છે અને આવા અનેક વિષયો કે જે રોજના જીવનમાં આંખ સામે ઉભા છે તેનું પ્રાથમીક જ્ઞાન અપાય છે.

આ રીતે નવા શિક્ષણમાં અમુક વિષયપર શિક્ષક સમજ પાડે પછી વાચનાલયના પુસ્તકોમાંથી તેની વધુ માહીતીઓ તેઓ મેળવે અને તેની નોંધ રાખતા તેઓને શિખવવામાં આવે છે. પછી તે વિષયના ખાસ જાણકારોના ભાષણો રાખી વધુ માહીતીઓ અપાય બાળકો સવાલ જવાબ કરે અને વધુ ઉંડો અભ્યાસ કરે અને અંતે બધાએ મળી એક રીપોર્ટ તઇયાર કરવાનો હોય છે. આ વર્ષનો છેલ્લો રીપોર્ટ ગણાય છે. આમાં બાળકો જે વિશયો પોતાને પ્રિય હોય છે તેજ તેઓ લે છે. આથી બાળકો રમતા રમતા ભણે છે અને આનંદજનક ભણતર તેઓને લાગે છે અમારા જમાનાની શિક્ષકોની બ્હીક નથી હોતી અને નથી હોતો નિશાળનો કંટાળો.

શિક્ષકે મને એક આળસુ બાળકની વાત કરતાં જણાવ્યું "જુવો પેલા છોકરાને વાંચવા લખવાનો શોખ નહોતો. ચિત્ર ચીતરવામાં ખુબ હુશીયાર પણ નવી શિક્ષણ પદ્ધતીથી તેને બીજા વિષયોમાં પણ રસ લેતો કરવામાં આવ્યો. ચિત્રના કાર્યમાં પણ એને બીજા બીજા સવાલો ઉઠતાં તે સવાલોના જવાબો મેળવવા તેની પાસે પુસ્તકો મુકાતાં અને આમ એકવાર વાંચનમાં રસ પડતાં તેને દેશ વિદેશના ચિત્રકારો માટે જાણવાની ઇચ્છા થઇ અને વાંચન લેખન પણ તેનું વધ્યું."

વિસ વર્ષપર એક અમેરીકન ખબરપત્રીએ કહ્યું હતું કે "હું એ જોવાને ઇંતેજાર છું કે બાળકો શિક્ષકોને સવાલ પુછે અને તેનો જવાબ શિક્ષકો આપે." નવા શિક્ષણમાં એ હવે બને છે. શિક્ષકો બાળકોની ખાસીયતો જાણી લે છે અને પ્રેમથી તેને શિસ્ત પણ શિખવે છે. નવા શિક્ષણના ધોરણે મોટા પ્રત્યે વિનય અને નમ્રતા કેળવવા તેઓને એકાદ દુઃખી ગરીબ કુટુંબને મદદરૂપ બનવાની ફરજ પાડવામા આવે છે. આથી માધ્યમીક શિક્ષણ પછી તેઓ ગૃહધર્મ પણ શીખે છે. ફ્રાંસમાં આ શિક્ષણનું પરીણામ સંતોષજનક જ્ઞાન અને કેળવણીની દ્રષ્ટીએ જણાયું છે.

"યુએનએસકો"

ગ્રોસરી કયાંથી ખરીદશો ?

"બનતી ઝડપે, સારો માલ, કિફાયત ભાવે મોકલાવશું" એમ અમેજ કહીએ, તેના કરતાં અમારા ગ્રાહકોના સંખ્યાબંધ પ્રમાણપત્રોમાંના થોડાંક આપીએ છીએ, તે વાંચશો એટલે આપને ખાત્રી થશે કે "ગ્રાહકોને સંતોષ આપવો" એ અમારો મુદ્રાલેખ અતિશયોક્તિ ભર્યો નથીઃ—

ફોન: ૨૪૮૪૫.

શ્રીમાન પરભુભાઇ, SIMONSTOWN - CAPE.
સાદર નમસ્તે.
લખવામાં જણાવવાનું કે આપશ્રી તરફનો માલ અમો આપશ્રીના મુદ્રાલેખ મુજબ માલ દરરોજ સારો છે ભવિષ્યમાં સાચો ઓર્ડર આપશું. તા. ૨૫-૧૧-૫૧
[illegible]
નાકુભાઇના વંદન.

ગાંધીવડુ, કઠોર, ઘર-ગથ્થુ દવાએ, હવન-પુજાની સામગ્રીઓ.
મુંબઇ સમાચારના પંચાંગ કીમત શી. ૩-૯.

દાનનો અધિકારી

મહાસતી ઉજજવળ કુંવરજી

પ્રાચીન સમયનીએક વાત છેઃ અમર નામનો એક કવિ હતો. તે અપરિગ્રહી હતો. તે કોઇની આગળ હાથ લંબાવતો નહીં. કોઇ પાસે માગવું એને ગમતું નહિ. એક દિવસ તેનાં બાળકો ભૂખે ટળવળતાં હતાં. તેની પત્નીએ કહ્યું: "સ્વામી, શું આપની વિદ્વત્તાની એટલીયે કદર નથી થતી કે કોઇ આપને કંઇ આપે?"

અમરે કહ્યું: "આપે છે તો ઘણાં; પરતુ કોઇ અહંકારથી આપે છે તો કોઇ સેંકડોને રોવડાવીને આપે છે. આવું દાન શી રીતે લેવાય? આવું દાન લેવા કરતાં મરવું યોગ્ય છે. કેમકે એવું દાન લેવાથી આપણી વૃત્તિ પણ ખરાબ થઈ જાય છે. દાનનો જે સાચો અધિકારી હોય તેની પાસેથી જ દાન લેવું યોગ્ય છે"

બન્ધુઓ, આજનું દાન પણ શું એવું નથી? 'એરણની ચોરીને સોયનું દાન' એ કહેવત મુજબ આજે અપાતુ દાન શું ન ગણી શકાય?

અમરની પત્નીએ તેને ખુબ કાલાવાલા કર્યા એટલે અમર રાજદરબારમાં ગયો, જ્યાં યુવરાજ મહેન્દ્રનો રાજ્યાભિષેક થઇ રહ્યો હતો. બધા તેને આશીર્વાદ આપતા હતા. અમરે પણ આશીર્વાદ આપતાં કહ્યું: "હે રાજા, તું સીંહાસન પર બેસીને નહીં, પણ પ્રજાના હૃદય પર બિરાજીને રાજ્ય કરજે."

મહેન્દ્ર તેનો આશય સમજ્યો અને બોલ્યો: "અમર, જે જોઇએ તે માગ."

અમરે વિચાર્યું કે, શું માગું? પ્રજાના પરસેવા વડે આ ખજાનો ભરાયેલો છે. તેથી તેણે કહ્યું: "રાજા, અત્યારે રહેવા દો. ફરી કોઇ વાર માગીશ."

રાજા બોલ્યો: "ના, ના. અત્યારે કંઇક માગ."

અમરે કહ્યું: "આપની જાતમહેનત વડે કમાયેલો એક રૂપિયો મને આપો."

આ સાંભળી બધા લોકો ચકિત થઇ ગયા. પરંતુ મહેન્દ્રે કહ્યું: "કવિશ્રી તમે જે ઉમદા દાન માગ્યું છે તે મારૂં ઉમદા દિલ સમજી શક્યું છે. આજનો રાજ્યાભિષેક બંધ રહેશે અને હું પહેલાં મારી જાતમહેનતે કમાયેલા એક રૂપિયાનું દાન આપીશ. તે પછી જ રાજ્યાભિષેક થશે."

એમ કહી મહેન્દ્ર સિંહાસન પરથી ઉઠયો અને કોઇ તેને ઓળખી ન શકે એ રીતે રૂપિયો કમાવાની તજવીજ કરવા લાગ્યો. તેણે બહુ વિચાર્યું અને તપાસ કરી. પરંતુ તને મજુરી મળી નહિ. છેવટે તે એક લુહારની દુકાને ગયો અને લુહાર પાસે કામ કહ્યું એટલે તેણે કહ્યું: "આ લોઢાને હથોડા વડે ટીપો અને મજુરી મેળવો."

રાજકુમારે હથોડો ઉપાડયો અને ટીપવું શરૂ કર્યું. જેમ જેમ તે હથોડા વડે ટીપવા લાગ્યો તેમ તેમ તેના હૃદયમાં ઉથલપાથલ થવા લાગી કે, પૈસો શી રીતે પેદા થાય છે!

લુહારે તેને વિચાર કરતો જોઇને કહ્યું: "ભાઇ, પૈસા કંઇ હરામના આવતા નથી. વીચાર કરવા બેસવું હોય તો ઘેર જાઓ. અહીં બરાબર કામ કરશો તો પૈસા મળશે."

રાજકુમારે સાંજ સુધી સખત મહેનત કરી ત્યારે તેને એક રૂપિયો મળ્યો. ઘેર જતાં જતાં તે વિચારવા લાગ્યો, કે આવી જે ખરી મજુરી કરે છે તેની આપણે કેટલી કીંમત આંકીએ છીએ! જે લોકો માત્ર મોજશોખમાં લોકોની એક મહિનાની મજુરીને એક જ કલાકમાં ઉડાવી દે છે તે માનવ છે કે દાનવ?

તે દિવસથી રાજકુમાર મહેન્દ્ર રાજવી મટી માનવી બની જાય છે. તે કવિ અમરને ઘેર જઇ પોતે જાતમહેનત વડે કમાયેલો એક રૂપિયો દાનમાં આપે છે.

કવિ તે લઇને પ્રેમથી આશીર્વાદ આપતાં કહે છેઃ "રાજા, તું સિંહાસન પર નહિ, પણ પ્રજાના હૃદયાસન પર બિરાજમાન થા."

બાપુને પુછાયલા પ્રશ્નો

મીસ નીલા કુરાંએ મહાત્મા ગાંધીજીને ૧૯૩૦માં કેટલાક પ્રશ્નો પુછ્યાં હતાં. તે પ્રશ્નો અને તેના જવાબ "મીનીંગ ઓફ લાઇફ"માં પ્રસીદ્ધ થયા છે. આ પ્રશ્નો બીજા ઘણા જાણીતા લોકોને પણ મોકલ્યા હતાં તેના જવાબ પણ એજ પુસ્તકમાં છે.

પ્રઃ (૧) તમારે માટે જીવનનું રહસ્ય શું છે?

જઃ—મારે માટે જીવન એક સત્ય છે, કારણ કે જીવનને હું પરમાત્માના અંશ તરીકે ઓળખું છું.

પ્રઃ (૨) જો ધર્મ તમને કંઇક મદદરૂપ થઇ પડતો હોય તો તેમાંથી કંઇ જાતની મદદ તમને મળે છે?

જઃ—લૌકીક નહિ પણ તેના વીશાળ અર્થમાં ધર્મની મદદથી હું પરમાત્માની ઝાંખી કરવા મથી રહ્યો છું. જ્યાં સુધી નૈતીક દ્રષ્ટીનો પુર્ણ વીકાસ નથી થયો હોતો ત્યાં સુધી એ ઝાંખી થઇ શકતી નથી. આથી મારે માટે ધર્મ અને નીતી એકજ છે.

પ્રઃ (૩) તમે કયા બળ પર જીવન ધપાવી રહ્યાં છો?

જઃ—એ સંપુર્ણ સાક્ષાત્કારના પ્રયત્નમાંજ મારૂં જીવન હું નભાવી રહ્યો છું.

પ્રઃ (૪) તમારા જીવનમાં પ્રેરણા અને બળ ક્યાંથી મળી રહે છે?

જઃ—મારામાં જે કંઇ પ્રેરણાનું બળ અને કાર્ય શક્તી રહેલાં છે તે આ પ્રયત્નનું પરીણામ છે.

પ્રઃ (૫) તમારા જીવનની પ્રવૃત્તિઓનો હેતુ અથવા તેનું સંચાલન બળ શું છે?

જઃ—જીવનના ધ્યેયનો ઉલ્લેખ તો આગળજ કરેલો છે.

પ્રઃ (૬) તમને જીવનમાં આશ્વાસન અને સુખ ક્યાંથી મળી રહે છે?

જઃ—જીવ માત્રની સેવામાંથી જ મારૂં આશ્વાસન અને સુખ મને મળી રહે છે. કારણ કે જીવમાત્રમાં પરમાત્મા વ્યાપી રહ્યો છે.

પ્રઃ (૭) તમારા જીવનની સમૃદ્ધિ શામાં રહેલી છે?

જઃ—અંધકાર અને આસુરી બળો સામે ઝુઝવામાંજ જીવનની સમૃદ્ધિ મને મળી રહે છે.

વેચવાના પુસ્તકો

નીતી નાશને માર્ગે (ગાંધીજી)	૨	૦
"હીંદ સ્વરાજ્ય" ગાંધીજીના હસ્ત લીખીત છાપમાં અને એક છાપેલી ટાઇપ કોપી સાથે	૧૦	૦
આરોગ્યની ચાવી (ગાંધીજી)	૧	૦
અનાસકતી યોગ (ગાંધીજીએ ગીતાજીનો કરેલો અનુવાદ)	૧	૬
સરદારનું જીવન ચરીત્ર	૧૪	૦
રાજેન્દ્રપ્રસાદનું જીવન ચરીત્ર	૧	૦
શ્રાદ્ધના તેર દીવસો (બાપુના શ્રાદ્ધ વખતના વિનોબાજીના પ્રવચનો)	૧	૬
સરદારનાં ભાષણો	૧૨	૦
મારી જીવન કથા (નેહરૂ)	૧૫	૦
દીલ્હી ડાયરી (ગાંધી)	૧૦	૦
જગતનો તાત (અરધે ભાવે)	૨	૬
ધરતીને ખોળે	૬	૦
સરદારના ભાષણોનો સંગ્રહ	૧૨	૦
શહીદો ...	૮	૦

આ ઓફીસેથી મળશે.

બચ્ચોં કા તરાના

(ભાઈ 'રૂહી' ઈલાહાબાદી)

(1)

ભારત કો હમ પ્યારે હૈં ભારત હમ કો પ્યારા હૈ
ભારત દેશ હમારા હૈ
ભારત હમકો પ્યારા હૈ.

(2)

ભારત આંખ કા તારા હૈ ભારત દિલ કા પ્યારા હૈ
જગ કા રાજ દુલારા હૈ સબ દેશોં સે ન્યારા હૈ
ભારત દેશ હમારા હૈ
ભારત હમકો પ્યારા હૈ.

(3)

જગમગ-જગમગ હૈં ચશમે જારી ખિલી હુઈ હૈ કયા ફુલવારી
મહક રહી હૈ ક્યારી ક્યારી ભારત કિતના પ્યારા હૈ
ભારત દેશ હમારા હૈ
ભારત હમકો પ્યારા હૈ.

(4)

મોર પપીહે બોલ રહે હૈં છાઇ કૈસી મસ્તી હૈ
જંગલ મેં ભી મંગલ હૈ જંગલ કયા ઇક બસ્તી હૈ
કૈસે બાદલ છાએ હૈં જીનસે અપના ગુજારા હૈ
ભારત દેશ હમારા હૈ.
ભારત હમકો પ્યારા હૈ.

(5)

લોગ પરાએ દેશોં કે પૂજા ઇસકી કરતે થે
ઇસ ભારત કી ચૌખટ પર આ-આ કર સર ધરતે થે
બૈર કપટ કા નામ નહીં થા પ્રેમ કી ગંગા બહતી થી
ભાઇ કો ભાઇ સે અપને ચાહ કી આશા રહતી થી
દુખ સુખ મેં સબ કા સાથી હૈ ભારત દિલ કા સહારા હૈ
ભારત દેશ હમારા હૈ
ભારત હમકો પ્યારા હૈ.

(6)

દુર-દુર સે ઇલ્મ કે પ્યાસે પ્યાસ બુઝાને આતે થે
અપને-અપને દેશ મેં જા કર ભારત કા ગુન ગાતે થે
આઓ સબ ઝગડોં કો મિટાયે દેશ આ અપને કાર કરેં
હટ ધર્મી કો છોડેં સબ સે પ્રેમ કા અબ બ્યોહાર કરેં
'રૂહી' કા હમ ગીત યહ ગાયેં ગીત યહ કિતના પ્યારા હૈ
ભારત દેશ હમારા હૈ
ભારત હમકો પ્યારા હૈ.

મહમુદ ગાંધી !

આપુજી ઉપરની આજની ટપાલ બહુ 'રમુજી' હતી, કેટલાંક કવરનાં સરનામાં પર 'મહમુદ ગાંધી' હતું. કેટલાક બાપુજીને સામ્યવાદી માને છે, અને વળી કેટલાક તો ઝીણાસાહેબના ગુલામ પણ કહે છે. બાપુજીને મેં આ બધી ટપાલ વંચાવી. બાપુજીએ હસતાં હસતાં લખ્યું: "'મહાત્મા'નો ઇલકાબ પણ લોકોએ જ આપેલો છે, 'બાપુ'નો ઇલકાબ પણ લોકોએ (પરંતુ અંગત ગણાતા માણસોએ) આપેલો છે; તો આ બધા ઇલકાબો પણ લોકો આપે તેને મારે વધાવી લેવા જોઇએના ?"

પ્રવચનમાં બાપુજીએ આજની આવેલી ટપાલનો ઉલ્લેખ કરતાં કહ્યું કે, "મારી ઉપર જે આરોપો મુકવામાં આવે છે, તેથી હું ડરતો નથી. કારણ કે હું તો ગીતાનો, કુરાનનો, બાઇબલનો, જરથોસ્તનો વગેરે બધા ધર્મોનો અભ્યાસી છું. અને એ દાવે આવા બધા આરોપો સહન કરવાની ભગવાન આપોઆપજ મને શક્તિ આપે છે મને તો દરેક ધર્મના ધર્મગુરૂઓ જે કહી ગયા છે તેમનાં વચનામૃતો પર વિશ્વાસ છે, શ્રદ્ધા છે. એટલું જ નહીં, પણ ઇશ્વરને પ્રાર્થના કરૂં છું કે જેઓ મારી પર આરોપો મુકે છે તેઓ પર મને કદીય ગુસ્સો ન આવે, પણ તેઓ કદાચ મને ગોળીથી વીંધવા તઇયાર થાય તો હું હસતે મોઢે ભગવાનનું સ્મરણ કરતો કરતો જ મરૂં. મારી ખાતરી છે કે જો હું મારા નિર્ણય પર તનમનથી રહીશ તો અને સાચા દિલથી જો હીંદુ અને મુસલમાન ધર્મોની રક્ષા કરતો હોઇશ તો મારી પ્રાર્થના ઇશ્વર સાંભળ્યા વગર નહીં જ રહે. તમે મારાં વચનો નોંધી રાખજો. અને તમને કહું છું કે મને મારનારને જો હું અંતિમ ઘડીએ ગાળો દઉં કે ગુસ્સો કરૂં તો મને ધિક્કારજો અને કહેજો કે આ તો 'દંભી મહાત્મા' હતો. તમે જાણો છો ના કે આજની દુનિયામાં આવા દંભી મહાત્માઓ ઘણું પડયા છે? પણ આજે હું અંતઃકરણથી કહું છું કે મારા મનમાં કોઇનું બુરૂં કરવાની લવલેશ પણ કલ્પના છે જ નહીં. તો તો મારી અહીંસા અને સત્ય બંને લાજે. પણ તેની પરીક્ષા આજે ન થાય. એ તો માણસના મૃત્યુ પછી જ એની કીંમત અંકાય. સોનાને પણ ભડકે બળતી આગમાં તપાવીને એને જ્યારે હથોડાથી ટીપીએ છીએ ત્યારે જ એની ખબર પડે છે કે એ સો ટચનું છે કે નકલી છે. એટલે મારા મૃત્યુ બાદ જ એ સમજ પડશે કે હું ઝીણા સાહેબનો ગુલામ છું, કે મહમુદ ગાંધી છું, કે હીંદુ ધર્મનો રક્ષક છું કે ભક્ષક છું, કે મારે કોઇનું બુરૂં કરવું છે કે ભલું કરવું છે.

"રાવળપિંડી તો આજે ભડકે બળી રહ્યું છે. એ રાવળપિંડીમાં અલીભાઇઓના વખતમાં મારો અને તેઓનો તમામ કોમોએ કેવો અદ્‌ભુત સત્કાર કર્યો હતો! બદલો લેવાની ભાવના છોડીએ. કોનો બદલો લેવો છે? બદલો લેનાર અને બદલો દેનાર એક સર્વશક્તિમાન પરમાત્મા છે. તેની શ્રદ્ધા ન ગુમાવીએ."

મનુબહેન ગાંધી.

વિવિધ

તમે કેવા છો ?

પ્રત્યેક પતી પત્ની આ વાંચે વિચારે અને પોતે કઇ કોટીમાં બેસે છે તે જોય અને પોતાને કહીં વધુ પસંદ પડે છે તેવા થવા પ્રયત્ન કરે. આ એક રમુજ છે છતા જ્ઞાનથી ભરપુર છે. રોજના જીવનમાં બનતા બનાવોનું સુંદર આલેખન છે. આવા બનાવો રમુજથી કાઢી નાખવામાં આવે તો સંસાર નંદનવન બને.

આના ચાર પતી પત્નીના પ્રકાર છે. વસ્તુ- સ્થીતી એકજ છે. રસોઇમાં મીઠું વધારે પડયુ છે. તે સ્થીતીના ચાર રીતે પ્રત્યાઘાતો પડે છે તે આમાં બતાવ્યું છે. પ્રકાર પહેલો.

કેવળ મધુર પ્રકાર

બન્ને સંસ્કારી પ્રેમાળ અને રમુજી, જીવન આનંદથી વીતાડનારા પતીને જમાડી પત્ની જમે છે. જમતાં જણાય છે શાક અને દાળમાં મીઠું વધારે છે. જમી પરવારી પતી પાસે જઇ પત્ની પુછે છે.

આજે શાક અને દાળમાં વધુ મીઠું પડયું છે તમે જમતાં કશુંજ કહ્યું નહીં ભુખ્યા રહ્યાં હશો. પતી કહે છે:—

શું શાક અને દાળ ખારા હતાં? મને તો તારા મીઠાસ પાસે કશામાં વધુ મીઠુ જણાયું નહીં તારી પાસે તે બધા ફીકા છે. પણ જો તેમાં મીઠું સાચેજ વધારે પડયું હશે તો તે તારી મીઠાસ અને મીઠું બે ભેગા થતાં તેમાં વધારે મીઠું પડયું હશે.

ખટ મધુરો પ્રકાર

બીજો પ્રકાર. આ પત્ની અલુણા વ્રત કરે છે. એટલે રસોઇ ચાખી નથી. અને તે પીરસતા પતીને પુછે છે.

પત્ની—શાક દાળ કેવા બન્યા છે.

પતી—શાક અને દાળમાં મીઠું નથી.—

પત્ની—નાખ્યું તો છે.

પતી—સાંભળ તો ખરી વાત પુરી મીઠામાં શાક અને દાળ નાખ્યાં છે.

પત્ની ખુશ મીજાજમાં છે. તે પણ રમુજમાં જવાબ આપે છે.

મીઠાંમાં શાક દાળ તો શુ પણ મીઠાં મહી મારૂં જીવન હું જીવું છું તમારૂં હાસ્ય મીઠું તમારૂં વાક્ય મીઠું.

પતી—હા તેથીજ તું મોઠી અલુણા વ્રત કરતી લાગે છે.

ખારો પ્રકાર

પ્રકાર ત્રીજામાં જીવનમાં આનંદ થોડો ઘણો છે બન્નેના [illegible] પર હાસ્ય શોભતું નથી. છતાં [illegible] મુખો ફાટતો નથી. પતીએ [illegible] કહ્યા વગર જમી લીધું છે. [illegible] જમ્યા પછી પતીને કહે છે.

આજ શાક દાળ ખારા થયા હતાં છતાં કશી તમને ખબર ન પડી તમને સ્વાદની કશીજ ખબર પડતી નથી મા બાપે કશું શીખવ્યું હોય તોને;

પતીનો ગુસ્સો પણ થોડો જાય છે. તે સામે જવાબ આપે છે.

તારા હૃદયની ખારાસથી મારૂં જીવન ખારૂ થયું છે. આવી રોજની ખારાસ ખાતાં ખાતાં મને આજની શાક દાળની ખારાસ ન જણાય.

ખારો અને ખારો પ્રકાર

આ ચોથો પ્રકાર બન્ને ઉગ્ર સ્વભાવના પતી પત્નીનો છે જેમાં નથી મનના મેળ કે નથી તનના. રોજ કલહ અને કંકાસમાં જીવન વીતે છે. પતીને પીરસે છે. જમતાં પહેલેજ કોળીએ પતી બરાડી ઉઠે છે. અને થાળી હડસેલી ઉભો થઇ જાય છે.

શું ગામનું બધુ 'મીઠુ ભેગું' કરી કુંભારજા આજે શાક દાળમાં નાખ્યુ છે!

પત્ની પણ તેટલેજ મોટે અને ગુસ્સામાં જવાબ આપે છે.

તમારામાં મીઠાની ખોટ છે તેને પુર્ણ કરવા મીઠું વધુ નાખવું પડે છે સમજ્યા હજી તો વધુ નાખીશ કાલે.

રંગોનું મનો વિજ્ઞાન

અમેરીકામાં વિજ્ઞાનીઓની નવી શોધ એ છે કે રંગો મનુષ્યના જીવન ઉપર અસર કરે છે. તેઓ એ દાવો કરે છે કે ચોકક્સ રંગો લગાડવાથી વેપારમાં વધારો ઘટાડો થાય છે. કહે છે કે અમેરીકાની એક રેસ્ટોરાનો રંગ વિજ્ઞાનીકોની સલાહ મુજબ કરવાથી ૫૦ ટકાનો વધારો થયો. બીજા પણ એક બે દાખલા તેઓએ તેમાં ટાંક્યા છે. લંડનનો બ્લેક ફ્રાયર્સ પુલ આપઘાત માટે ઘણો પ્રસીધ્ધ છે પણ

ગ્રોસરી મળવાનું ભરોસાપાત્ર મથક

JHAVER HIRA & CO.,

Phone : 24932

118 Victoria Street,
DURBAN.

અમારે ત્યાં

ગાંધીવટુ, કઠોળ, હવન, પુંજાની સામગ્રી અને લગ્ન અંગેની દરેક જોઇતી વસ્તુઓ મળશે.

ગ્રાહકોનો સંતોષ એજ અમારો મુદ્રા લેખ છે. એકજ વખત મંગાવી ખાત્રી કરો. માલ સારો અને ચોખ્ખો જાતી દેખરેખ નીચે મોકલવામાં આવે છે. કંટ્રી ઓર્ડરો સી. ઓ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે.

તેનો રંગ બદલ્યા પછી તેનું પ્રમાણ ઘટીની કે થયું કહેવાય છે.

નવું હિંદ

માર્ચ તા. ૪થીના ''ન્યુયોર્ક ટાઈમ્સ'' પોતાના અગ્ર લેખમાં લખે છે કે ''કોમ્યુનીઝમના સવાલપર અમેરીકા અને હીંદને જે થોડો મત ભેદ છે તે જોતા ઘણા લોકો એમ માને છે કે અમેરીકાને હીંદ સામે વેર છે. સમજુ અમેરીકન એટલું જરૂર સમજી શકે છે કે હીંદનું રાજ કારણ અને તેનું બંધારણ ઘણું ઉચ્ચ છે. પ્રજાસત્તાક હીંદના બંધારણ વિશે જેઓને જે થોડી ઘણી શંકાઓ હતી તે પણ આ ચુંટણી પછી નિર્મુળ થઇ હશે. બીહારના સીંદરી ગામે જે હાલમાં ખાતરનું ભવ્ય કારખાનું ઉઘાડું મુકવામાં આવ્યું છે તેને માટે નવું હીંદ જરૂર ગર્વ લઇ શકે છે. તેમાં અમેરીકન અને બ્રીટીશ કળા કારોએ જે સાથ આપ્યો છે તે એક સુંદર ચિન્હ છે પુર્વે અને પશ્ચીમ બેમા થઇ કાર્ય કરે એ ઘણી મહત્વ ની બીના ગણાય.

હિંદ તરફથી આશાનું કિરણ

માર્ચની ૪થી તા. નું ''ફ્રેન્કફર્ટર અલમમેન'' નામનું પ્રખ્યાત જર્મન છાપું પોતાના અગ્ર લેખમાં લખે છે કે—હીંદની ચુંટણી એ એક બહુજ વિરતા ભર્યું સાહસ છે કે જેવું આજ સુધીમાં એશીયાના કોઇ પણ દેશે કરવાની હિંમત નથી બતાવી. નેહરૂ સિવાય બીજા કોઇ પણ રાજનૈતીક પુરૂષ આ પગલું લેતા જરૂર અચકાત. ચાંગ કાઇ શેક પણ આવો પ્રયોગ કરવાની હીંમત નહોતા ધરાવતા એવે વખતે પણ નહીં જ્યારે તેઓ આખા ચીન ઉપર કાબુ ધરાવતા હતાં. આ મહાન ચાઇનીઝ રાજ પુરૂષમાં આવો સટ્ટો ખેલવાની હીંમત ન હતી. નેહરૂ એ એક મહાન જીત મેળવી છે. આ ચુંટણીમાં એમની વ્યકતીગત જીત. આજના કોઇ પણ રાજપુરૂષને નથી મળી એવી છે.

આજે એશીયામાં પહેલી વખત નવા હીંદના પાર્લામેન્ટમાં, પ્રજાએ ચુંટેલુ બંધારણ રાજ કરે છે. આ બંધારણ કેવી રીતે અને શા હેતુથી વાપરવામાં આવશે તે એશીયા માટે એક ગંભીર સવાલ છે. કારણ તે ઉપર એશીયાની ઉન્નતીનો સવાલ નિર્ભર છે. એથી એ નક્કી થશે કે એશીયામાં સ્વતંત્રતા અને પ્રજાસત્તાક રાજ્ય ચાલુ રહી શકે છે કે નહીં. આશાના કિરણો આજની હીંદની ચુટણીએ દેખાડયા છે.

રડારની શોધ કરનારને ૫૦,૦૦૦ પૌંડનું ઇનામ

સર રોબર્ટ વોટસન જેઓએ રડર ની શોધ કરી છે અને જેનાથી બ્રિટને લડાઇમાં શત્રુનાં વિમાનો ઉડતાં શોધી કાઢયાં હતાં, તેઓને રોયલ કમીશન તરફથી ૫૦૦૦૦ પૌંડની ભેટ મળી છે. કમીશને કુલ્લે ૯૪,૬૦૦ પૌંડના ઇનામો ૨૧ વૈજ્ઞાનિકો માટે ગયા વરસે બાજુએ કાઢીને આપ્યાં છે હીંદી વૈજ્ઞાનિક મી. ડી. એન. શર્મા જેઓએ અંધારામાં વિમાનો ઉતારી શકવાની, શોધ કરી છે.તેઓને ઇનામ મળ્યું નથી તે માટે કમીશને દીલગીરી જાહેર કરી હતી.

ભારતમાં ભાવમાં ઘટાડો

ગએ અઠવાડીએ એ ખબર મળ્યાં કે ભારતમાં અનાજ સોનું કાપડ વિગેરેના ભાવોમાં એકદમ ઠીક ઘટાડો થવા પામ્યો છે. આ ખબરથી કેટલાક લોકોના હૈયા નાચી ઉઠયાં જ્યારે મોટા ભાગના લોકોને નીસાસા નાખવા પડયાં ''હાય બજાર મંદ થઇ ગયો'' ''ભાવ ઓછા થયા.'' જ્યારે મોંઘવારી હતી ત્યારે તેજ ભાઇ ઓ ''ભારતમાં કપડું બાપરે બાપ શું મોંઘું અને શી મુસીબતોથી મળે છે તોબા તોબા.'' કહીં બળાપો કાઢતાં. નથી મોંઘવારી ફાવતી નથી મંદી ફાવતી. કેવી આપણી સ્વાર્થી મનો દશા. આનંદ થવો જોઇએ કે જે ગીતો અને ભાવનાઓ આપણે મુખે બોલીએ છીએ કે ભારતમાં દુધ અને ઘીની રેલ થાવ તે થવાને પાણી મુલે બધુ થવુંજ જોઇએ. જો તે દીશાએ ગમે તે કારણે પણ ભારત ઢળ્યુ હોય તો તે આનંદ જનક બીનાજ છે. ગરીબોના આર્શીવાદ જરૂર મળશેજ સુરત જીલ્લામાં રૂપીયા અઢારે મણ ઘઉ બાજરો મળતા તે ૬–૮ રૂપીયે મણ થયો છે. સોનું કહેવાય છે કે સાઉથ આફ્રીકાને ભાવેજ થઇ ગયું છે. આ મુસીબત ખરી! કાપડમાં પણ ૪૦ ટકા ઘટાડો થયો છે. મદ્રાસમાં ચોખા ૨ રૂપીએ મણ મળે છે. સમાજવાદ ને ડાબી દેવા આ એક ઉત્તમ ઉપાય ભારત લઇ રહ્યું છે. જમીનની વહેંચણી અને અજાની છુટ ગરીબોને થાય તો જરૂર ભારતને સ્વરાજ્ય મળ્યુ સાર્થક લેખાય જમીન–કપડા–અનાજ પછી બીજુ શું જોઇએ. ?

હિંદની સેવા ભાવી નર્સ

માર્ચની ૮મી તા. એ. ડો. રાજેન્દ્રપ્રસાદે રાષ્ટ્રપતી ભવનમાં મીસ. ડોરથી ડેવીસ નામની હીંદના લશ્કરની એક નર્સ–ચીફ મેટ્રનને ''ફ્લોરન્સ નાઈટીંગેલ''નો બીલ્લો ઇનામ આવ્યો હતો. હીંદના લશ્કરમાં મીસ. ડેવીસ બીજી નર્સ છે. જેને આ બીલ્લો મળ્યો છે.

નર્સીંગમા ઉચ્ચમાં ઉચ સેવા કાર્ય માટે આ બીલ્લો આંતરરાષ્ટ્રીય રેડ ક્રોસ તરફથી આપવામાં આવે છે. એક ગંભીર રેલવે અકસ્માતમાં સહાનુભુતી અને પ્રેમથી કરેલી સેવા માટે મીસ. ડેવીસને આ ઇનામ મળ્યું છે. આ અવસર ઉપર બોલતા રાષ્ટ્રપતી રાજેન્દ્રપ્રસાદે કહ્યું કે—'કોઇ પણ જાતનું નર્સીંગ મારા મનથી ઉચ્ચમાં ઉચ જાતની માનવ સેવા છે. આ કામમાં ઉચ્ચ આદર્શોને લીધે આપણે ગર્વ માનવો જોઇયે કે આ કાર્યની એક સેવિકાને ઉચ્ચમાં ઉચ્ચ અપાતું ઇનામ આજે મળ્યું છે. હું બધા નર્સીંગમાં ભાગલેનારાઓને આજે અભીનંદન આપું છું.''

—મુંબઇમાં માર્ચની ૪થી એ એક ખબર પત્રીને મુલાકાત અપતાં શ્રીમતી રૂઝવેલ્ટે જણાવ્યું કે હીંદની સ્ત્રીઓ બીજા દેશોની સ્ત્રીઓ જે દેશના કાર્ય માં પોતાનો ભાગ ભજવી રહી છે, એ જોઇ મને ઘણો આનંદ થાય છે. સામાજીક ક્ષેત્રમાં એમને જે ઉન્નતી કરી છે, તેથી હું બહુજ રાજી છું.''

મુળાક્ષરના નકશા

બાળકોને અક્ષર જ્ઞાન આપવા માટે આ નકશા ઘણા ઉપયોગી થઇ પડે છે. કીમત શી. ૭–૬.

વર્ધા શીક્ષણ યોજના

શિક્ષણ કેવી રીતે આપવું તેની સમજ ગાંધીજીના બેઝીક એજ્યુકેશન મુજબ ૨ ૬

આ ઓફીસેથી મળશે

શ્રી. હીંદુ સાર્વજનીક સભા

ઇન્હામ્બાન

મજકુર સંસ્થાની જનરલ સભા તા. ૫–૩–૧૯૫૨ દીન નવા કાર્યકર્તાઓની નીમણુંક માટે શ્રીમાન શેઠ ગોરધનદાસ કાળીદાસનાં પ્રમુખ પદે સંસ્થાનાં હોલ માં એકત્ર મળી હતી તેમાં બહુ મતેથી નીચે મુજબ કાર્યકર્તાઓ ચુંટાયા હતા:

—જનરલ સભા—

પ્રમુખ: શ્રીયુત વૃજદાસ હરખચંદ મેહા; સેક્રેટરી: શ્રીયુત વેણીલાલ વિઠ્ઠલદાસ, ઉપ-સેક્રેટરી: ભગવાનદાસ મંગળજી.

—કાર્યવાહક મંડળ—

પ્રમુખ: શ્રીયુત કેશવજી કાનજી, ઉપ-પ્રમુખ: જમઠમલ નથુમલ; સેક્રેટરી: પુષ્પસેન હીરાચંદ, ઉપ-સેક્રેટરી: હરીદાસ હરખચંદ; ખજાનચી: ચંદ્રસિંહ અમરચંદ, ઉપ-ખજાનચી: મુળચંદ દેવચંદ; સલાહકાર: ત્રીભોવનદાસ મોતી ચંદ, ઉપ-સલાહકાર ધરમશી મુળજી.

—ડીટર કમીટી—

પ્રમુખ: શ્રીયુત ગોરધનદાસ કાળીદાસ, સેક્રેટરી: વૃજદાસ હરખચંદ હેમચંદ, ઉપ-સેક્રેટરી: હરિકૃષ્ન પરમાણંદ.

ઉપર મુજબ સર્વે નીમાયેલા સદ ગૃહસ્થો એ પોતાનાં સ્થાન ઉપકાર સહિત સ્વીકાર્યા હતાં. બાદ રાત્રીનાં કલાક ૧૧ નાં સમયે સભા વિસર્જન થયેલ હતી.

અમો દરેક જાતના કઠોળની દાળો તેમજ તેનો આટો જાતી દેખરેખ નીચે બનાવીએ છીએ તેમજ એક્ષપોર્ટ કરીએ છીએ. જેવા કે મગદાળ, અડદદાળ છડી. અડદદાળ છડીનો આટો, તુવેરદાળ તથા ચણાદાળ ચોકખા કાયમ્નવીલોલ. ચણાનોઆટો ચોકખો કાંકરી વગરનો, વાલદાળ, વાલ, મઠ, મસુરદાળ, બાજરી સાફ કરેલ તથા છડેલી, ચોળાદાળ, રાજગરો, વગેરે ભાવ તથા સેમ્પલો માટે લખો.

AFRICAN DALL & FLOUR MILL.

Tel Address: "DALLMILL"

P. O. Box 888, MOMBASA.

Kenya Colony.

અઠવાડીક પંચાંગ

વાર	ખ્રીસ્તી ૧૯૫૨ માર્ચ	હીંદુ ૨૦૦૮ ફાગણ	મુસલમાન ૧૩૭૧	પારસી ૧૩૨૧ શેહે. કદમી	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્યાસ્ત ક. મી.
શુક્ર	૨૧	વદ ૧૦	૨૪	૨૧	૬–૦૧	૬–૦૭
શની	૨૨	,, ૧૧	૨૫	૨૨	૬–૦૨	૬–૦૬
રવી	૨૩	,, ૧૨	૨૬	૨૩	૬–૦૩	૬–૦૫
સોમ	૨૪	,, ૧૩	૨૭	૨૪	૬–૦૪	૬–૦૪
મંગળ	૨૫	,, ૧૪	૨૮	૨૫	૬–૦૫	૬–૦૩
બુધ	૨૬	સુદ ૧	૨૯	૨૬	૬–૦૬	૬–૦૨
ગુરૂ	૨૭	,, ૨	૩૦	૨૭	૬–૦૭	૬–૦૧

<u>એક ચીની વાર્તા</u>

પ્રેમની ખેંચતાણ

(મુળ લેખક : યાવ ચુંગ)

ચલો નદીને કીનારે એક રેલ્વે સ્ટેશન છે. હું એ સ્ટેશનનો મશીન સંભાળનાર છું.

એક દિવસ હું અમેરીકન બોંબથી મશીનોને થએલા નુકશાનની તપાસ કરી રહ્યો હતો અને મેં તાન-ફીને મારી તરફ આવતી જોઈ. એને જોઇને મને ઘણું આશ્ચર્ય થયું. સ્ટેશન પાસેજ એક ઇસ્પીતાલ હતી કે જેમાં ઘાયલ દરદીઓને રાખવામાં આવતા હતાં. તાન-ફી ત્યાંની નર્સ હતી અને ખાસ જરૂર કામ વગર તે કયાંય જવા નવરી ન થતી.

હું તેના માર્ગ સામે આશ્ચર્ય સાથે જોઇ રહ્યો હતો અને જાત જાતની કલ્પનાઓ કરતો તેની રાહ જોઇ ઉભો હતો. તે નજીક આવતાં જ મેં પુછયું "કામરેડના શા ખબર છે?" ગઇ કાલેજ અમેરીકન સૈન્યની ગોળાથી ઘાયલ થઇને એક કોમરેડ ઇસ્પીતાલમાં દાખલ થયો હતો તેના ખબર પુછવા મેં ઉપલું વાકય કહ્યું.

પોતાનું માથું હલાવી જાણે તે કહી રહી હતી કે તે સારો છે. નજીક આવી મારા હાથમાં એક ઉનનું ગુંથેલુ સ્વેટર મુકી દીધું અને મશીન પર બોમ્બોથી થએલા નુકશાનને જોતા તેને કહ્યું "મારી માનો પત્ર છે. તે લખે છે કે અમેરીકનો શાળા, કારખાના, મકાન દુકાન અને બધી ઇમારતોને જમીન દોસ્ત કરી રહ્યાં છે."

મેં એના મુખના ભાવ જોવાનો અને જાણવાનો પ્રયત્ન કર્યો પણ સાવ શાંતી અને ઉદવેગ રહીત તેનું મુખ જણાયું.

મારા કરતાં મારી પત્ની તે કોરીયન હોવા છતાં ચીની ભાષા વધારે સારી બોલી શકે છે. મેં તેને સામો સવાલ પુછયો "આજ અત્યારે કેમ આવી? શું તને હમણા રજા છે."

તે મશીનોને હાથથી તપાસતી હતી અને તેને હસીને મારી પાસેથી સ્વેટર પાછું લેતા કહ્યું. "આજે રાત્રે હું ઇસ્પીતાલના મારા આરામના ઓરડામાં તમારી રાહ જોઇશ. મારે તમને કશું કહેવું છે" અને મારી તરફ જોયા વગર પાછી ચાલી ગઇ.

* * *

સાંજે સુર્યના શાંત તથા શીતલ કીરણો બધે પથરાયા હતાં. દિવસને અંતે હમણાજ આકાશ સ્વચ્છ થયું હતું.

ચારે બાજુ—રેલ્વે લાઇન, કોલસાનું ગોદામ, પાણીની ટાકી, અને કારખાનું, તેની ઉંચી ઉંચી ચીમનીઓ અને મજુરોના આરામ સ્થાનો જોઇને નવા નિર્માણની ભાવના જાગ્રત થતી પશ્ચીમ તરફ જતાં સુર્યના લાલ કીરણો મકાનોની લાલ ઇંટોપર પોતાની ચમક પાથરી રહ્યા હતાં.

બધી ચીજો નિયતીત એક તાલથી શરૂ થઇ ગઇ હતી. અમારા ભાવીમાં રહેલા શુભનો આ સંદેશ હતો. અમારે અમારા પ્રત્યેક કાર્યની અને પ્રત્યેક ચીજની રક્ષા કરવાની છે એ ભાવના અમારા દીલમાં ડોકીયા કરતી. જે હાથો આ બધાનો નાશ કરવા તઇયાર થયા છે તેનો સામનો અમારે કરવાનો છે. આ નવજીવન મેળવ્યા પછી તેને હવે અમે ખોઇ નહીં શકીએ. હું આ બધા વીચારોની ધુનમાં ને ધુનમાં એક કારખાનામાંથી પાછો ફરી રહ્યો હતો.

* * *

ખુબ અંધારૂં થયા પછી જ હું તાન-ફી પાસે જઇ શકયો. ધીમે રહી બારણું ઉઘાડી હું અંદર દાખલ થયો. તાન-ફી બાળકના કપડા બરાબર મુકી રહી હતી. દીવાનું તેજ તેના ચહેરાને અને વાળોને ચમકાવતું નૃત્ય કરી રહ્યું હતું. હું તેની પાંસે જઇ બેસી ગયો.

"આ મને બરાબર થાય છે." સ્વેટરની તરફ બતાવતાં મેં કહ્યું. હાથમાંનું કાર્ય એક બાજુ મુકી દઇ તે બોલી "હવે ઠંડી પડવા લાગી છે. હવે તમે જ્યારે જાવ ત્યારે ક્યાંગને માટે આ ગરમ કપડા લઇ જજો." અમારો આઠ વર્ષનો બાળક ક્યાંગ કે જેનું નામ તેના મામાની યાદમાં રાખવામાં આવ્યું હતું કે જેને પોતાની માતૃભુમીને માટે પોતાનું બલીદાન અર્પું હતું. તેને વિશે મને તાન-ફીએ સુચન કર્યું હતું.

મેં બે કપમાં ચાહ કરી અને એક તાન-ફીને આપી. કપ હાથમાં લઇ તે ગંભીર નજરે મારી તરફ જોઇ રહી. અને તેને મૌન જોઇ મેં તેને પ્રશ્ન કર્યો કે "તું મને શું કહેવાની હતી?"

તાન-ફીએ જવાબ ન આપ્યો. તે પહેલાની માફક જ મૌન બેસી રહી. મેં ફરી પુછયું.—'વાત શું છે?"

કપમાંથી થોડો ચહા પીતા તે ધીમે અવાજે બોલી—"પ્રત્યેક માનવી સુખી રહેવા ઇચ્છે છે." મારી સામે નજર રાખી તે બોલતી હતી. "પણ એ માનવી સુખી નથી લઇ શકતો કે જે પોતાનું કર્તવ્ય નથી કરતો."

આ શબ્દો મેં મારા દશ વર્ષના પરણીત દાંપત્ય જીવનમાં તાન-ફીને મુખે ઘણીવાર સાંભળ્યાં હતાં. પણ છેલ્લા થોડા વખતથી જે જવાલા પ્રગટી હતી તે અમારા અરમાનો પૂર્ણ કરી રહી હતી. તાન-ફી પણ ખુશ હતી. તેનામાં નવું જોમ આવ્યું હતું ...પણ...

અમે અમારા પુત્રને શાળામાં મુકયો હતો. અને રજાઓ પડતાં અમે બન્ને તેને લેવા સાથે જતા હતા. તાન-ફી અને મને અમારા કામોમાંથી થોડી થોડી ફુરસદ પણ હવે મળતી હતી. અમે બન્ને ખરીદીએ જતાં, અને એક બીજાની પસંદગીથી જ જરૂરની ચીજો ખરીદતા, કયારેક કયારે કશું કામ ન હોય તો ચલો નદીને કીનારે ફરવા જતાં અને કલાકો સુધી ભૂતકાળની વાતો અને ભાવીની યોજના ઉપર વાતો કરતાં ફરતાં. અમારૂં કામ પણ મુકરર સમયનું હતું અને અમને તેમાં આનંદ આવતો. અમારામાં એક નવો ઉત્સાહ અને નવું જોમ પેદા થયું હતું. અને અમે બેહદ સુખી હતાં. આવા સંજોગોમાં હું તાન-ફીની વાત ન સમજી શકયો.

"તું શું કહેવા માગે છે?" મેં પુછયું.

"હું ખુબ વિચારી રહી છું." આટલું કહી તે ચુપ રહી. એના ચહેરા પર ચિંતા જણાતી હતી. થોડા મૌન બાદ તેને કહ્યું "હું થોડા દીવસો પહેલાજ તમને કહેવાની હતી...હું કોરીયા જવા ઇચ્છું છું."

હું ચમકયો. મેં તેની પાસેથી આ સાંભળવાની આશા નહોતી રાખી. મેં મારો કપ ટેબલ પર મુકયો અને વીચારી રહ્યો... તાન-ફી મને મુકી જવા ઇચ્છે છે.—મારી પત્નિ, મારી જીવન સર્વસ્વ, મને મુકી જવા...તેના બાળકને મુકી જવા ઇચ્છે છે. બહુ અધીર થઇ પુછયું.

"તાન-ફી શું તું સાચેજ જવા ઇચ્છે છે?" માથું હલાવી તેને હા પાડી. મેં તેને બે હાથે પકડી મેં અવાજે કહ્યું "નહીં નહિં તું નહી જઇ શકે હું તને નહીં જવા દઉં."

થોડા વખત માટે બન્ને વચ્ચે નો એક પરદો જાણે છાઇ રહ્યો. તાન-ફીની આંખો વધુ વિશાળ બની. તેમાં મુઝવણ દેખાઇ તે પોતાને માં લાવી બોલી—"તમે શું કહેવા માગો છો? શું તમે મને નહીં જવા દો?

મેં પાછું મારૂં વાકય કહ્યું.

મારી લાગણી સમજી લઇ તે મીઠાસથી બોલી." મને વિશ્વાસ કે, તમે મને જતી નહીં રોકો. જે કાંઇ બોલ્યા તે પ્રેમને લઇ મને સમજ્યા વગર બોલ્યા છો. તમે જાણો છો કે હું જવા કેટલી બની છું? જો નહી જવું તો શું હું મને આનંદમાં રાખી શકીશ? અને એવી હાલતમાં શું આપણે સુખી બની શકશું?"

કાંઇ ન સમજી શકતાં બાળક માફક હું તેની તરફ જોઇ રહ્યો.

—અધુરૂં

યુનીયન પ્રીંટીંગ વર્કસ

(બુક સેલર્સ, સ્ટેશનર્સ અને જનરલ ડીલર્સ)

દરેક જાતના અર્બી, ઉર્દુ, ગુજરાતી, અંગ્રેજી, હીંદી ભાષામાં બધા વિષયના પુસ્તકો–કીતાબો–કુરાને શરીફો હમેશાં મોટા જથ્થામાં આવે છે.

યુનાની—વૈદકીય—સ્વદેશી દવાઓ—અત્તરો હમેશા મળશે.

ધી ઈઝી ઈંગ્લીશ-ગુજરાતી લેટર રાઈટર (પત્ર વ્હેવારનુ પુસ્તક) ૭/૬
" " " " ટીચર (ઘર બેઠા અંગ્રેજી શીખવાનું " ૭/૬
" લીટલ પોકેટ ગુજરાતી ટુ અંગ્રેજી ડીક્ષનરી ૮૦૫ પાના ૭×૪ ૬ ૬
" પીયુપીલ " ઇંગ્લીશ ટુ ગુજરાતી ડીક્ષનરી ૮૦૪ પાના ૫×૩½ ૯/-
" માય " " ટુ " ડીક્ષનરી ૮૧૬ પાના ૫×૪ ૯/-
" " ઓન ગુજરાતી ટુ અંગ્રેજી " ૧૧૫૨ પાના ૫×૪ શી. ૧૦–૬
ધી સ્ટુડેન્ટ લીટલ ગુજરાતી ટુ અંગ્રેજી ડીક્ષનરી " ૩૩૫
૭×૫ શી. ૧૧–૬.
ધી સ્ટુડેન્ટ લીટલ ઇંગ્લીશ ટુ ગુજરાતી ડીક્ષનરી ૪૩૩
પાના ૭×૫ શી. ૧૦–૬.
ધી કોનડેન્સ ઇંગ્લીશ ટુ ગુજરાતી ડીક્ષનરી ૭૭૧ પાના ૧૦×૭ ૨૫/–
શાળા પ્યોગી ગુજરાતી શબ્દકોષ ૮૧૩ પાના ૧૦×૭ શી. ૨૫ ૦.
અસલ ગુજરાતી બાળ પોથી ૯ પેની નંગ શી ૭–૦ ડઝન.
અસલ " દેશી હીસાબ ૯ પેની નંગ શી. ૭–૦ ડઝન.
નવ યુગ " બાળ પોથી શી. ૧–૦, પહેલી ૧/૬ બીજી ૧૯
ત્રીજી શી. ૨–૦, ચોથી શી. ૨–૩.
વિદ્યાપીઠ ગુજરાતી પહેલી શી. ૧–૬ બીજી શી. ૧–૯ ત્રીજી શી. ૨–૦ ચોથી શી. ૨–૩ પાંચમી શી. ૨–૩ છઠી શી. ૨–૯

એ સીવાય બીજાં અનેક જાતના વાંચનના પુસ્તકો—દીવાળી અંકો, દીવાળી કાર્ડ–ધાર્મીક પુસ્તકો વીગેરે સ્ટોકમાં રહે છે માટે આપને જોઇતી વસ્તુઓની લીસ્ટ મોકલશો તો હાલના ભાવ લખી જણાવીશું.

એક વખત પધારી અથવા ઓરડર આપી ખાત્રી કરો.

વી. પી. (C.O.D.) થી મંગાવનારને શી. ૧ વધુ ભરવી પડશે.

Union Printing Works
BOOKSELLERS STATIONERS & GENERAL DEALERS
89-91 VICTORIA ST DURBAN

SUNBEAM

gives a lasting shine!

Housewives realise that cheerful and clean-looking homes make for contented and happy living ...and Sunbeam gives a brighter, more lasting shine! With such ease a *little* Sunbeam spreads over a *large* area, quickly giving a lasting shine to floors and furniture.

It is easier to work with, shines brighter, lasts longer!

FOR BRIGHTER FLOORS AND LIGHTER WORK *Always ask for*

SUNBEAM POLISH

Shines ... and shines ... and shines

29 5204 3

"Tell me, Doctor . . *if they all kill germs, how can one antiseptic be safer than another ?"*

Some antiseptics lose most of their potency in the presence of blood. Some, though very powerful' require very careful diluting to be safe on human tissues. The safe antiseptic for untrained use has high germicidal efficiency even in the presence of blood. It is non-poisonous, does not stain, it is gentle on tissues. These are some of the reasons why 'Dettol' is safe.

DETTOL REGD

THE MODERN ANTISEPTIC

RECKITT & COLMAN (AFRICA) LTD. P.O BOX 1087, CAPE TOWN

26 231-7b

NUGGET

BOOT POLISH

Obtainable in
Black, Military Tan, Light Brown, Dark Brown, Toney Red, Ox Blood, Transparent.

AA-245

SHAVING COSTS LESS

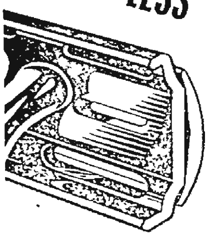

Sixpence for four blades — that's all you pay for Minora blades! And because they're made from the finest steel, they stay sharp longer, giving you more shaves, better shaves. Look for Minora blades in the red, white and yellow packet.

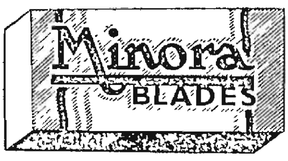

4 BLADES FOR 6d.

3911-2

PHONE 33-2651

MASTER BROS.

MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

33 West Street, JOHANNESBURG.

માસ્ટર બ્રધર્સ

હોલસેલ મરચન્ટસ એન્ડ ડાયરેક્ટ ઇમ્પોર્ટસ

રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ. વુલન રગ્સ. બ્લાન્કેટસ—એમી બાળકો માટે
જાત જાતનો માલ. તેમજ ક્રેપડીછીન જ્યોરજેટ સાડીઓ
વીગેરે માટે હમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા ભલામણ છે

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન: ૩૩–૨૬૫૧

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN". Phone 29388

P. HARGOVAN & CO.
(PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.
155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

NATHOO TABHA

TIMBER & HARDWARE MERCHANT
& DIRECT IMPORTER

Door, Windows, Corrugated Iron, Cement, Monarch, Iron Duke, Buffalo, and Elephant brands paint or any other building material at reasonable price.

Established 1907, NATHOO TABHA,
107 Queen Street, Phone 24647.
Telegraph "Mani," DURBAN.

M. J. PATEL

INTERNATIONAL SPORTS COMPANY

Importers & Exporters & General Commission Agents

10 Peking Road, Kawoon, HONG KONG.

Special attention is paid to indent orders

Write To Us For Further Particulars.

PROPERTY

If you are interested in selling or buying Property in any part of Johannesburg or Transvaal please contact:

K. J. TAVARIA
7 Kort Street, JOHANNESBURG.
Phone: 339859 or 228727.

પ્રોપર્ટી

જોહાનીસબર્ગ અથવા ટ્રાંસવાલના ના કોઇ પણ ભાગમાં
પ્રોપર્ટી વેચવી યા ખરીદવી હોય તો મળો:

કે. જે. તવાડીઆ,
૭ કોર્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
ફોન: ૩૩૯૮૫૯ અને ૨૨૮૭૨૭.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તદન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશા તઈયાર રહે છે માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY
51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

જીંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરે
ના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, રેવન્યુ કલીયરન્સ સર્ટીફીકેટ અને
ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં અમારી સલાહ લો.

Phore : 33-9.3ı. 29e Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

તાજુ ઉમદા ફ્રૂટ

ડરબનનું આદુ ૧/૯ રતલ. મોટી કલીનું લસણ શી. ૧ રતલ. ગોળ બાસકીટ ૧૧/– ડઝન. લાંબી અને સ્કવેર બાસકીટ ૧૬/૬ ડઝન. પાન, બજાર ભાવ, પાપડ ૮/૬ ૧૦૦. તથા વેસ્ટ ન્યુસપેપર મળશે. હાફ રાઈપ બનાના, કાચા બનાના, પોપો પાઇનાપલ, ગ્રેનેડેલા રોજના બજાર ભાવથી મળશે. દેશી શાકભાજીમાં હાલમાં ગુવાર ભીંડા વેંગણા, શેકટાની શીંગ, તુરયા દુધી તથા લીલાં મરચા. ૭/૬ થી ૧૦/– સુધીનું શાકભાજી પારસલ

પોસ્ટથી મોકલીએ છીએ. દરેક જાતનું કઠોળ મળશે:

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O Box 251. DURBAN.

Always Better. Better Always.
Are Kapitan's Tempting
Sweetmeats.

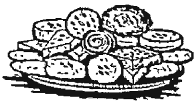

For nearly half a century we are leading in the manufacture of Quality Sweetmeats and Cakes.

TRY US FOR THE LATEST INDIAN RECORDS.

Address:
KAPITANS BALCONY HOTEL,
(KORNER SWEETMEAT HOUSE)
Corner Grey and Victoria Streets,
DURBAN.

Phone 23414. Tel. Add. 'KAPITANS."

Tel. Add: "Charotar". Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING
CO. LTD.
ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants
—&—
Direct Importers.

47, Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

LIFE INSURANCE

Are you adequately insured?
Have you provided for your dependants?
Prepare for the future
Life Insurance gives peace of mind for the unknown future.

Insure with "THE OLD MUTUAL" your friend for Life—The S.A. Mutual Life Assurance Society, which has best Bonus record in the WORLD.

Representative:—
DAYABHAI PATEL

P.O. Box 1760.
JOHANNESBURG.
Phones:— Business 33-0711
Residence 33-5961

ધી ન્યુ દિલ ખુશ-સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર: મણીભાઈ ભાણાભાઈ કાદીપોરવાળા.

દરેક જાતની મીઠાઈઓ, ચોખ્ખા ઘીની તેમજ મોઘા મેવા, મસાલાથી અમે બનાવીએ છીએ.

અમારૂં વખણાએલું સુરતી ભુસું સેવ, મમરા, ગાંઠીઆ, ભજીઆ, પાતરા વિગેરે દરરોજ તાજાં બનાવીએ છીએ,
પાર્ટી વીગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં મીઠાઈ ઓર્ડર પ્રમાણે ટુંક વખતમાં બનાવી આપીશું.

PHONE 33-6575. P. O. BOX-3680.
THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,
34 President St., Corner Diagonal Street.
JOHANNESBURG.

Bankers: BARCLAYS BANK (D. C. & O.)

Partners:
C. C. PATEL
L. B. PATEL
S. K. PATEL

L. S. & COMPANY
PHONE 429

Branches: P.O. Box 83, BROKEN HILL
P.O. Box 89, LUANSHYA
Telegrams and Cables: "CLOTHING"
P.O. BOX 93.
NDOLA,
N. RHODESIA.

WHOLESALE MERCHANTS AND
CLOTHING MANUFACTURERS

Phone 53. Telegrams 'SOLANKI.'
P.O. Box 208.

Solanki & Co. Ltd.

Merchant & Direct Importers

Extensive range always carried in the following:

Silks, Drapery, Toilets, Perfumes, Curios, Fashion Goods and Jewellery, Wide Range of Indian, Persian and Chinese Carpets.

Stockists of well-known branded Watches.

COPPERBELT PIONEER STORE
Where Quality and Service are Paramount.

Luanshya, Northern Rhodesia.

BOOKS FOR SALE

Shri Aurobindo's Religious Books

HERACLITUS	3	3
IDEAL AND PROGRESS	3	0
THE NATIONAL VALUE OF ART	3	0
BANKIM—TILAK—DAYANANDA	3	6
COLLECTED POEMS AND PLAYS (Part 1 & 2	27	6
THE RIDDLE OF THE WORLD	3	9
THE BRAIN OF INDIA	1	3

Obtainable from:

INDIAN OPINION.
P/Bag, Phoenix, Natal.

Proprietors :
C. L. Patel, D. K. Patel
V. B. Patel, H. J Patel
K. C. Patel.

The Star Clothing Factory

Wholesale Merchants

CLOTHING MANUFACTURERS

P.O. Box 237. Phone 514.
Jameson Road, Livingstone,
NORTHERN RHODESIA.

Our S.A. Representative.

H. L. Hompes & Co., (Pty.) Ltd.

Durban, P.O. Box 1301.
Johannesburg, P.O. Box 3480.
Capetown, P.O. Box 824.

Wholesale Clothing Manufacturers
MANUFACTURERS OF MENS' TROUSERS, SPORTS COATS AND SUITS

CONVOY
Tailor Made CLOTHING

Trade Enquiries to
P.O. Box 541 — BULAWAYO
P.O. Box 150 — KITWE, N.R.
P.O. Box 7482 — JOHANNESBURG.
P.O Box 541 CAPE TOWN.
P.O. Box 4 — PORT ELIZABETH.
P.O. Box 739 — EAST LONDON.

CONVOY REGD. TRADE MARK

Convoy Garments Manufactured by:

Maxwell Clothing Co. Ltd.

P.O. Box. 541, Phone 3786.
BULAWAYO.
Tel. Add. "CONVOY.

Phones: 29121/3 (Switchboard)
24179 (Manager)
P.O. Box 2197

Cables & Tel. Add:
"PROSPERITY" (All Branches)
(Established 1927

Premier Produce Co. (Pty) Ltd.

General Wholesale Merchants
EXPORTERS AND IMPORTERS

Buyers and large Stockists of all kinds of Indian and European Groceries. Provisions, Soaps, Oils, Grains, Beans, Peas, Kaffircorn, Malt, Maize, Maize Products, Wheat, Wheaten Products, Crockery, Hardware and also Coal of all types.

All enquiries for Export and Import to the Head-Office.

Head-Office: "PREMIER HOUSE"
364 Pine Street, Durban.

also at

JOHANNESBURG
Phones: 34-3554/5
P.O. Box 200, Fordsburg,
82, Crown Road,
Fordsburg, Johannesburg.

BENONI
Benoni Coal Site
Phone 54-1813,
Rangeview Coal Sites—54-2205
P.O. Box 392, Benoni.

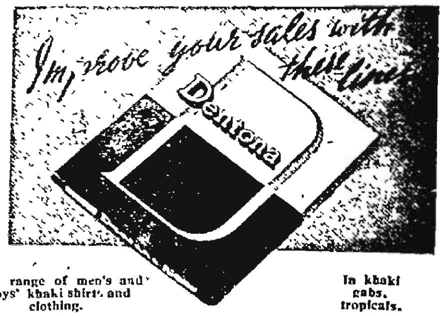

Full range of men's and boys' khaki shirts and clothing.

In khaki gabs, tropicals.

DENTONA
SHORTS AND SLACKS
IN MOYGASHEL Regd

TRADE ENQUIRIES

UNION OF S. AFRICA
DENTON TRADING CO.
JOHANNESBURG
Phone 34-4381 P.O. Box 3561

N. RHODESIA
FEIGENBAUM BROS.
BULAWAYO
Phone 2758 P.O. Box 354

BRITISH EAST AFRICA
VAN BRUSSEL & CO. (E.A.) LTD.
Trust Mansions
Phone 4010 NAIROBI

CONGO BELGE
H. J. HYMANS
ELISABETHVILLE
Phone 313 P.O. Box 157

MASHONALAND AND P.E.A.
W. F. NEUMAN
SALISBURY
Phones 2-1219/2-4924 P.O. Box 1492

BULAWAYO CLOTHING FACTORY LTD.
Phone 2410, Bulawayo, P.O. Box 427, Southern Rhodesia.

Printed and published by Manilal M. Gandhi at Phoenix, Natal.